

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXI

Price 15c

Chicago, Ill. — Antradienis, Spalio-October 14 d., 1975 m.

Kaina 15c

240

MASKVA TURĖS PASIRASYTI JAVŲ SUTARTI

TURKAI BALSavo UŽ ECEVITO VEDAMĄ OPOZICIJOS PARTIJĄ

Suleiman Demiral visą laiką norėjo ir
nori elaudžiai dirbti su Amerika

ANKARA, Turkija. — Jraieja sekmadienį Turkijoje buvo renkamas trečdalis senato narių. Turkų senatas turi 181 narį, o perrinkti reikėjo 54.

Šie senato rinkimai buvo nepaprastai karšti, nes turkų politikai nori būti "teisūs". Buves premjeras Bulent Ecevit įsakė turkų kariuomenei vyksti į Kipro salą ir užimti josios trečdalį. Tuo savo veiksmu jis užtraukė amerikiečių pasipiktinimą, nes turkų valdžia, gaudama JAV modernius ginklus, pasižadėjo nenaudoti jų kaimynams pulti, bet tikėtai gynybai.

Premjeras Ecevit nekreipė
į JAV dėmesio

Tuo metu premjeras Ecevit nekreipė dėmesio į pasizadėjimus, nes graikų diktatorius pradėjo perversmą Kipro saloje prieš prezidentą Makarios.

Jeigu perversmas būtų pavykęs, tai graikai būtų prisijungę prie Graikijos visą salą. Premjeras Ecevit turėjo ginti saloje gyvenančius turkus.

Turkai — labai karšti politikai

Rinkiminės kovos metu buvo užmušta 18 turkų, o 500 buvo sunkiai sužeisti ir paguldyti į ligonines. Ecevit šalininkai mano, kad nereikia kreipti daug dėmesio į amerikiečius, nes jie nerespektuoja turkų teisių Kipro saloje.

Tuo tarpu premjero Suleiman Demiral vadovaujama Teisėtumo partija nori palaikyti glaudžius santykius su JAV. Demiral žino, kad didžiausias Turkijos priešas yra Sovietų Sąjunga. Amerikiečių bazes Turkijoje buvo uždarytos, bet premjeras Demiral prižadėjo jas saugoti, kol bus išspręstas ginklų pardavimas Turkijai.

Dabar JAV kongresas jau leidžia vyriausybei parduoti turkams būtinai reikalingų ginklų už 181 milijoną dolerių, bet Turkijos opozicija nepatenkinta tokiu nutarimu. Ji nori, kad JAV laikytų Turkiją savo draugu ir parduotų tiek ginklų, kiek turkams reikia.

Rinkimuose opozicijos vado Ecevit partija pravedė 25 atstovus, tuo tarpu kai premjero Demiral partija pravedė tik 20 atstovų, kiti balsai pirmadienio vakarą dar nebuvo suskaičiuoti. Jeigu opozicija laimėtų daugiau balsų, tai santykiai su Turkija galėtų dar pablogėti.

Bus naujas Portugalijos
karo vadas

LISABONA, Portugalija. — Manoma, kad pirmadienio naktį Portugalijos karo jėgos gaus naują vadą. Iki šio momento vyriausiuoju Portugalijos karo jėgų viršininku buvo prezidentas Costa Gomes, bet jis pats mato, kad jo naudojamos priemonės taikos krašte neįves. Jis nenori pralieti karių kraujo, bet maištaujantieji kariai jo vis dėlto nebeklauso.

IS VISO PASAULIO

WASHINGTONAS. — Buvusio Kalifornijos gubernatoriaus Ronald Reagan rėmėjai surinko \$395,000 sumą kontribucijų, reikalingą jo kampanijai į prezidentus paremti. Rinkliavos vedėjas pasakė, kad tie pinigai surinkti laiku per pastą 21 valandą per mažiau kaip 2 mėnesius laiko.

CAIRO, Egiptas. — Prezidentas Anwar Sadat patvirtino mirties bausmę dviem asmenims, kurie praeitą gegužės mėnesį buvo nuteisti mirtimi už dalyvavimą suokalbėje nuverstį Egipto valdžią. Nuteistieji — palestinietis Saleh Abdallah Sarreya ir egiptietis studentas Karem Anadoli dalyvavo 1974 m. balandžio mėnesį Egipto karo akademijos užpuolime, kur 11 žmonių buvo užmušta ir 27 sužeisti. Teismas įvykęs gegužės mėnesį skaitomas didžiausiu politiniu procesu Egipto valstybės aukščiausiajame teisme.

PARYŽIUS. — Prancūzija, besistengdama išvaduoti prieš 18 mėnesių Čado "partizanų" pagrobta prancūzų mokslininkę archeologę Francoise Claustre, pradėjo evakuoti iš jos buvusios savo provincijos 2,000 ten likusių karių, sumokėjo grobikų reikalavimus 2,2 milijonus dolerių išpirkimo ir davė jiems įvairių reikmenų, bet "partizanai" reikalauja, kad Prancūzija jiems duotų ir didelį kiekį naujų modernių ginklų.

BEIRUTAS, Libanas. — Pirmą kartą per 26 dienas Beiruto gyventojai buvo iš namų ir slėptuvių išėję į gatves, bet netrukus išgirdė naują kulksvaždžių tarškėjimą skubiai vėl užsidarė. Tai jau penkioliktos paliaubos tarp krikščionių ir mahometonų nuo praeito balandžio vėl sulaužytos.

MADRIDAS. — Franco valdžia suėmė tris Romos katalikų kunigus už kritikavimą policijos taktikos. Kunigai uždaryti Madrido Carabanchel kalėjime. Politinis teismas nutarė, kad jie sakė "subversyvius" pamokslus, pažeisdami Ispanijos antiteroristinius įstatymus. Tuos pamokslus jie pasakė tuo metu, kai dėl penkių jaunų revoliucionierių sušaudymo visame laisvajame pasaulyje kilo protestų audra, o pačioje Ispanijoje prasidėjo nauja politinio teroro banga.

Premjeras Azevedo yra pasiūlyęs paskirti gen. Manuel F. Charais karo jėgų vadu, kad įvestų tvarką kiekviename Portugalijos karo dalinyje. Dabariniui metu gen. Charais vadovauja centrinės karo apygardai.

Auburn, N. Y., mieste veikianti White Motor Corp., kuri gamina mažus motorėlius, kurie dideliems Dieselio motorams duoda šviežio oro, kad galėtų juos paleisti ir lygiau sukuti. Šie motorėliai yra naudojami laivų, žibalo versmų ir šiaip didelių mašinų motorams uždegti ir lygiai veikti. Paveikslė matoma tarnautoja tikrina naujai pagamintus motorėlius.

Viduramžiai Čileje

SANTIAGO, Čilė. — 1973 m. rugsėjo mėn. nuvertus ir nužudžius marksistuojantį prezidentą Salvador Allende, visa Čilės valdžia perėjo į kariuomenės karininkų rankas. Per savo trumpą prezidentavimo laiką marksistų pakraipų valdžia "apvalė" lentynas iš "buržuazinės" literatūros, o dabar jau dveji metai, kaip Čilėje lauzai kūrenami liberalinės pakraipos knygomis, nebekalbant apie "kairiausius" (komunistiškų) pakraipos "literatūrą". Be kitų raštų, sugedintos visos atsargos garsaus ekonomisto Harvardo profesoriaus John Kenneth Galbraith parašytos knygos ir dvi žinomo Brazilijos ekonomisto Celso Furtado knygos, pripažintos klasikais iš ekonomijos. Nepaisant, kad tie veikalai nepolitiski, jie valdžios leitenantams atrodė "subversyvūs" ir dėlto surinktos sukrautos į lauzą ir sudegintos.

Ar įstengs Amerika išmaitinti sovietus

WASHINGTONAS. — AP pranešimu, Sovietų Sąjungos grūdų derlius šiemet atrodo bus dar menkesnis negu buvo apskaičiuojama. Laukiama viso grūdų derliaus 170 milijonų metrinų tonų (metrinėje tonoje talpa 2.2046 svarai grūdų). Tai žemiausias derlius nuo 1972 metų. Tokios žinios paskatino spaudimą į prezidentą Fordą sušvelninti moratoriumą ir leisti parduoti sovietams daugiau negu moratoriume buvo nustatyta.

Prezidentas Fordas nustatė sąlyką, kiek daugiau Amerika dar galėtų sovietams parduoti po to, kad praeitą liepos mėnesį JAV firmos jau pardavė 9.8 milijonus kvadratinės pabarinių grūdų.

Washington Post nuo pirmadienio pradėjo dienraštį spausdinti savo spausutvėje.

Prieš priverstiną mokinių vežiojimą

WASHINGTONAS. — Senatorius John G. Tower (resp. iš Texas) pranešė, kad prezidentas Fordas sutiko susitikti su "antibusiškų" lyderiais Kongrese pasitarti, kaip sustabdyti teismus, kad rasiniam balansui pasiekti nevertų vaikų privalomai autobusais vežioti į ne savo mokyklas. Sen. Tower paprašė Baltųjų Rūmų išdiskutuoti jo paruoštą Konstitucijos papildymą (amendmentą) sekancio turinio:

"Studentų teisė lankyti viešąją mokyklą arčiausiai jų gyvenamųjų vietų negali būti atimta ar sutrumpinta rasės, tikybės, lyties ar tautinės kilmės sumetimais".

Aukso gadyne

Buvęs Izraelio užsienio reikalų ministeris Abba Eban, kalbėdamas Weizmann Instituto naujojo pietuose Chicagoje, pasakė, kad dveji metai nuo 1973 metų Yom Kipur karo (tarp Izraelio ir arabų) buvo "aukso gadyne". Amerikos-Izraelio santykiuose. Kalbėdamas apie reikalą, kad amerikiečiai ir toliau remtų Izraelį, Eban pasakė: "Mūsų našta yra sunki. Mes negalime tą našta vieni nešti".

Marijuana ir FBI

FBI direktorius Clarence M. Kelley pasakė, jei darbai apverstos įstatymams saugoti įstaiigos ryžtasi ignoruoti marijuanos rūkymą, o labiau kreipti dėmesį į kovą su rimtais kriminaliniais nusikaltimais, tai jis neturi nieko prieš. Būdamas Atlantoje jis pasakė spaudos konferencijoje, kad jis yra priešingas marijuanos rūkymo deskriminalizacijai (varžymo nuėmimui), bet apie visą tą reikalą dar neturi susiduręs savo nuomones.

VELIAUSIOS ZINIOS

Gen. Manuel F. Charais, Portugalijos centro karo apygardos viršininkas, norėjo seniai atvykti į Lisaboną ir sutvarkyti gen. Vasco Goncalves, bet prezidentas Costa Gomes jam uždraudė tai daryti. Oabar jis bus įpareigotas pirmą eilę sutvarkyti Portugalijos karo jėgas, o vėliau ir maistininkus.

Komunistinė Laos vyriausybė švęsda metines po kovos "prieš vakarų imperializmą", pareiškė noro užmegzti diplomatinius santykius su JAV.

Sekretorius Kisingeris keletais atvejais yra kalbėjęs su prezidentu Sadatu apie Egiptui reikalingus ginklus, bet nieko jam neprizadėta. Egipto prezidentas ginklą klausimą iškėlęs Washington, kai susitiks su prezidentu Fordu.

Chicago atvyks sovietų kosmonautas gen. A. L. Leonov ir jo pavaduotojas Valeri N. Kubasov. Jiedu birželio mėnesį susitiko erdvėje su trim Amerikos astronautais. Meras Daley priims juos savivaldybės rūmuose ir parodys Chicago.

Prancūzijoje pradėti pasitarimai, kas daryti su aliejaus kainomis. Paskutiniiais trim metais aliejaus kainos pakilo 500 nuosimčių.

Valstybės sekretoriaus pavaduotojas Charles Robinson pradės pasitarimus su arabų valstybėmis dėl pigesnių aliejaus kainų. Robinson buvo Maskvoje, tarėsi dėl jėgų pardavimo, o rusai jam pasiūlė pradėti pasitarimus ir dėl sovietų aliejaus.

VAKARŲ BERLYNAS (Reuters). — Sešiolika Čilės pabėgėlių, jų tarpe 9 vaikai, praeitą savaitę buvo areštuoti ir, greičiausia, bus deportuoti į Rumuniją, kur jiems yra duotos politinių pabėgėlių teisės. Ta grupė praeitą rugpjūčio mėnesį apėjo Rumuniją, kur jiems nepatiko, kad "Rumunijos diktatoriaus slopinaminties laisvę" ir jie ten nebuvo patenkinti gyvenimo sąlygomis. Į Vakary Berlyną jie atėjo iš Rytų Berlyno.

New Hampshire rinkimus laimėjo demokratas John Durkin. Dabar jis jau dirba Washington. Jo laimėjimas sukūrė respublikonų partijos centro komitetą ir kongreso atstovus. Jie turi susirūpinti ateinančiais metais.

SOVIETŲ VALDŽIAI TEKS MOKĖTI AUKSU ARBA DOLERIAIS

Turės padaryti nuolaidą aliejui, jei
norės, kad pirkume, — sako Kisingeris

WASHINGTONAS, D. C. — Nepatyrę ir neapdairūs Amerikos žurnalistai praeitos savaitės pabaigoje pranešė, kad amerikiečiams nepavyko susitarti su sovietų valdžia dėl jėgų pardavimo. Pagrindas tokiai žinia buvo Amerikos atstovo, vedančio derybas su sovietų valdžia, nenoras kalbėtis su laikraštininkais. Jis jau du kartus važinėjo į Maskvą ir abu kartu atsakė pasakoti laikraštininkams, kol sutartis dar nepasirašyta.

Raudonoji Kinija turi balistinių sviedinių

WASHINGTONAS. — Reuters praneša: Kontinentinė Kinija jau turi dviejų rūšių toli šaudomus balistinius atominius (branduolinius) sviedinius, galinčius pasiekti Sovietų Sąjungos vakarines sritis, kaip praneša autoritetingi industriniai leidiniai. Jungtinių Amerikos Valstybių Gynybos Departamentas dar šių metų pradžioje pareiškė, kad Kinijos sviedinių pamyba vyksta daug lėčiau negu buvo tikėtasi.

Tuo tarpu sekretorius Henry Kisingeris, pasitaręs su prezidentu ir su grįžusiu JAV diplomatu, pareiškė, kad susitarimas su Sovietų Sąjunga jėgoms parduoti jau beveik baigtas. Sekretorius tvirtina, kad sovietų valdžia turės pasirašyti susitarimą, nes JAV neleis rusams išvesti iš lygsvaros Amerikos žemės ūkio. JAV gali parduoti rusams jėgų, bet jos negali leisti rusams vieną metą pirkti didelius kiekius jėgų, kad vėliau visa tai atsilieptų į Amerikos maisto kainas. Jeigu rusai nepasirašys pasiūlyto susitarimo, tai jie Amerikoje negalės pirkti jėgų. Praeitą savaitę prezidentas leido Gierke vadovaujamai Lenkijos valdžiai nusipirkti jėgų, nes lenkams taip pat gali trukti rugių ir kviečių.

New Yorkui reikia 7 bilijonų dolerių

WASHINGTONAS. — Atstovų Rūmų Bankų Komiteto pirmininkas Henry S. Reuss (Wis., dem.) pareiškė, kad nukreipti nuo New Yorko "tarptautinę katastrofą" yra reikalinga garantuota federalinė paskola iš 7 bilijonų dolerių. Reuss tiki, kad administracija, nepaisant jos opozicijos, nebus priešinga abiejų partijų bilijui kuriuo būtų galima išvengti sužlugimo, gresiančio gruodžio 1 dieną ar dar anksčiau.

200 mylių pakraščiu bus riba žvejotojams

WASHINGTONAS. — Nepaisydami prezidento Fordo opozicijos, Atstovų Rūmai ketvirtadienio naktį išleido įstatymą, kuriuo nustatoma 200 mylių jūrų pakraščiu riba, kuri skaitoma kaip JAV nuosavybė, kurios negali peržengti svetimų kraštų žvejotojai. Tas bilijus 208 balsais prieš 101 buvo priimtas tikslu atsiginti nuo Sovietų bloko ir Japonijos, kurių žvejotojai ne tik išgaudo žuvį Jungtinių Valstybių ir Kanados pakraščiais, bet su savo žvejybos laivais flotilijomis atsigabena ir žuvies paruošos laivus.

Apiplaukė aplinkui Manhattano salą

NEW YORKAS. — Diana Wyad, 25 metų amžiaus, plaukimo instruktorė pirmadienį pasiekė naują rekordą apiplaukdam 28 mylias aplinkui Manhattano salą, kas truko 7 valandas ir 57 minutes. Ms Wyad plaukė Manhattano salą supančiomis upėmis Hudson, Harlem ir East. Vandens temperatūra buvo 68 laipsnių.

Silts. Saulė teka 7:01, leidžiasi 6:12.

TVIRTA SVEIKATA - PASTOVI LAIME

Kūno, proto ir jausmų darnos pagrindai
Naujausių mokslo žinių populiarus perteikimas

JONAS ADOMAVICIUS, M. D.

SMUKLĖ IR VAISIŲ PARDUOTUVĖ

Kuo ilgiau smaguriausi alumi, vynu, degtine ir kuo
vėliau imsi gydytis vaisiais — tuo greičiau į medinę
dėžę gulsies. Siandieninės patirties mediciniška žinia

asirinkime, lietuviai, vieną iš dvejų: smuklę ar vaisių parduotuvę? — nuo to priklausys kaip ilgai mes laimingai gyvenimu džiaugsimės, kaip stipriai Lietuvos vadavimą remsime, kaip kultūringai save kitatautiems perstatisime. Smuklės ir kitokios svaigalų vietovės ant lietuvių švaresni veido dygsta kaip grybai po stipraus lietaus. Kai tuo tarpu nauja vaisių krautuvi tik viena Marquette Parke atsidarė — ir ta ne lietuvių tvarkoma yra. Lietuvių palaikomose parduotuvėse visokių svaigalų — geriausių kepenų nuodų lūžta lentynos. Tu ten ne nemėgink gauti vaisių vekavimui viršelių, irdu, lieso sūrio ir kitų normalioms lietuviams būtinų sveikatai taisyti — užlaikyti reikmenų. Ko gero nepaklaus — tu ten negausi. Ir dar supyk — sakys tas, kuris žėdi, kai tiesa mėginasi nevynioti vaton.

Sakom, mūsų nutukinti bankai mūsų nepalaiko — už mūsų jiems suteiktus įnašus jie griauja mūsų buveines neteikdami reikiamų paskolų. Bet ne kitaip elgiasi ir mūsų nupenėti tūli krautuvininkai. Susipraskime visi lietuviškiems vartotojams, krautuvių, real estatininkų palaikytojams: nepirkim iš jų virvės savęs įkorimui. Kai mes minėtose ir kitose kitose vietose nežmoniško nepalaikysime — tuoj sau reikiama patarnavimą iš tų vietų aptursime. Tik visi vienintys ir išmintingai veikime. Vie-

Kepenys ginasi nuo nuodų

Kepenys, kaip ir kiti kūno organai, reaguoja į pakartotinai pilamus į jas nuodus alkoholio

ir per užpakalį leidimas tamsiais lyg žemė viduriais) reikalingas skubotos pagalbos — kitaip pacientas netruks amžiams užmerkti akis.

Bet pragrūtų kepenų savininko kraujavimas iš vidurių yra labai sunki užduotis gydytojui. Reikia suvokti kraujavimo vietą — kitaip jam negali sėkmingai padėti. Kai cirozitas (pragrūtų kepenų savininkas) atvyksta kraujais iš vidurių, apsiplieskė ligoninės priimamąjį kambarį — tokio ligonio gydymas turi būti nedelsiant pradėtas. Gydytojas tuojau planuoja gydymo priemones panaudojimą. Pirmiausia reikia nustatyti, ar kraujavimas vyksta iš stemplės išsiplėtusių venų (cirotikas dažnai jas ten turi išsiplėtusias ir neretai jos ten ima kraujuoti) ar iš kurios kitos vidurių vietos. Gali būti įplyšimas stemplės prie jos atsiverimo į skrandį. Tai atsitinka pirmą ligoniu vemiau geriamais — riaušint, ir tik po to pradėdamas kraujuoti venai. Cirotikas yra linkęs kraujuoti ir iš kitų virškinimo kanalo vietų: iš žaizdų, iš skrandžio dėl uždegimo, dėl žaizdų dvilypkirstė žarnos ir dar kitų vietų. Kadangi tokio kraujavimo gydymas skiriasi: jei kraujuojama išsiplėtusių stemplės venų yra vienoks gydymas. Jei kraujuojama iš žaizdų — kitoks gydymas. Jei kraujuojama dėl gastrito — dar kitoks gydymas. Todėl reikia būtinai surasti kraujavimo vietą.

Kraujuojančio alkoholio tvarkymas

Šitokiam darbiui gydytojas nusprendžia reikiamą kiekį kraujotransfuzijai. Paimama iš ligonio kiek kraujo tyrimams — kraujo grupė nustatyti. Pradedama į venas leisti skysčiai per 15 ar 18 dydžio (gaugė) adatą. Užsakoma nuo dviejų iki šešių vienetų kraujo. Vartojama "packed cells" ir šaldyta plazma santykiu 3-4 prie vieno. Taip reikia elgtis todėl, kad alkoholiškai dažnai turi sunkumų su kraujo krešėjimu. Jų kraujas esti liguistas — jis nekreša reikiamai. Todėl alkoholiškai kraujuoja iki numirštant. Pilnas kraujas tokiems atvejais nenaudojamas, nes jis kiek pastovėjęs ima darytis menku dėl krešėjimo faktorių jame pranykimo.

Žinoma, ištiriamas ligonio kraujas ir dėl kitokių dalykų, kaip dėl hemoglobino, kepenų pakenkimo dydžio ir kit. Sekamas paciento reagavimas į kraujo transfuziją: tikrinamas pulsas, kraujospūdis, šlapimo išsiskyrimo gausa. Nustatomas lėtinėse venose kraujospūdis. Jei jis esti peržemas, gydytojas žino, kad pacientui kraujo transfuzija nepadeda: jis daugiau nukraujuoja, negu atgauna kraujo su transfuzija. Sekamas ir protinis paciento stovis: kai jis ima nusėkėti — maišytis, tai ženklas, kad jo smegenys nustoja per daug kraujo, jam transfuzija nepėja ateiti talkon — gresia mirtis.

Kai iš ligonio ar giminių su-

Adv. Steponas Bredes, Jr., rugsėjo mėn. sulaukęs 75 metų amžiaus su savo motina, kuriai rugsėjo 15 d. suėjo 100 metų. Aleksandra E. Bredienė lietuviams gerai pažįstama advokato Stepono Briedžio motina, rugsėjo 15 d. sulaukė 100 metų amžiaus. Sukakties proga į pasveikino vos vaikai ir anūkai. Aleksandro vyras Steponas mirė 1937 m. Jis buvo suvėjęs kontraktoriaus ir yra daug padėjęs Lietuvos imigrantams prieš 1914 m. Aleksandra ir Steponas Briedžiai turėjo vieną sūnų, dabartinį pensininką adv. Steponą Bredes, Jr., ir keturias dukras — Agnė B. Svoger ir Ella Bessie B. Landsberg, bizniera, dabar pensininkė, ir May B. Martens, kuri mirė 1947 m. Sukaktuviniškė Aleksandra turi keturis anūkus, kurių jau visi suaugę ir sukūrė šeimas ir turi 14 vaikų.

pavidale dvejopai: 1. keičiasi (degeneruojasi) kepenų celės; 2. sunyksta — į košę virsta (necrosis) tos kepenų veikliosios celės. Laimė, kad ne taip kaip sunykę kiti organai, kepenys pajėgia atsistatyti. Kepenų apgadintos celės ima atsistatyti (regeneruoti). Šita dvejopa elgsena atneš mums neįsivaizduojamą gėrį.

Šitaip mes turime pradėti elgtis norėdami tinkamai pajėgti atsikratyti mirtinos ligos per svaigalus: nuo kepenų cirozės — jų surandėjimo. Niekio nepadės joks gydymas tos ligos tol, kol žmogus aukščiausiai minėtai ne pradės elgtis savą ir savų vaikų asmenybę rengdamas kovai prieš besaikį svaiginimą. Tokio svaiginimo pasekoje mes gauname kepenų sunkiausią negalę — jų surandėjimą (cirrhosis).

Prašalink nuodus — kepenys susitvarkys

Paprastame kepenų pakenkime (kol dar neįvyko sunkių komplikacijų) kepenų surandėjimo (cirrhosis) gydymas yra paprastas (kartu ir labai sunkus): reikia atimti nuo kepenų nuodus alkoholio pavidale. Antras prie to gydymo būdas: reikia žiūrėti, kad alkoholiškai imtų gerai valgyti. Taigi, meskiname alkoholi: pradėkime į savo "kadilakus" pilti gerą gazoliną (vaisių sunką vietoj svaigalų) ir imkime atsakančiai valgyti. Čia vietoje bus vaisiai, daržovės, pieno gaminiai ir mėsos. Taigi, pats laikas visiems lietuviams smuklės iškeisti į vaisių — maisto parduotuves. Tada kepenų sveikata bus mums užtikrinta tvirta. Dabar toli gražu taip nėra: daugelis lietuvių miršta nuo nesitvarkymo: nuo neatsisakymo nuo tavernos ar nuo savo namo rūsyje įrengto baro. Taip lengvai kepenų išganymas gali būti gaminamas pradžioj pragrūtų kepenų gali būti sutvarkomos liuvinosios gėrus ir pradėjimu gerai maitintis. Taip darosi tol, kol pragrūtų kepenys negauna komplikacijų. Vėl primename, kad šis gydytojo patarimas toliau negerti ir gerai valgyti alkoholiškai prilygs dviasikio neveikiam pamokslui, tol, kol asmuo nepradės pats savo asmenybę tvarkyti, kol geriantysis nesirys imtis už žmoniškos veiklos, kelius į smuklę užželdinęs. Geriantįjam čia daug gali padėti visų apsiėjimas be svaigalų bent jaunimo centruose, bent parapijų salėse. Krikščionių svaiginimasis yra žmogudystė ir savijudystė. Tad pirmieji visi dviasikiai duokite pavyzdį liadžiai. Tokiam elgesiui tamstos visi esate kitų prakaitu išlaikomi, patys ne ant druskos savu triusu neužsidirbdami.

Nesutvarkytos pragrūtų kepenys neša mirtį

Minėtai nesunku nesugadinti asmenybę turinčiam asmeniui — paslydusiam mūsiškiui gydymas pragrūtų kepenų yra tik pradžioje, kol dar kepenų cirozė neatnešė komplikacijų. O tos pragrūtų kepenų komplikacijos yra mirtinai sunkios. Jų gydymas irgi sunkus, dažnai neseikmingas. Imkime pavyzdžiui pragrūtų kepenų savininką, pradėjusį kraujuoti. Tas iš vidurių kraujuojimas (vėmimas krauju

greitųjų (būkit visi pasiruošę apie jį žinantieji) greitai ir tiksliai gydytojui papasakoti ką žinoti apie ligonio sveikatą), tada imama skrandis plauti ledo šaltumu vandeniu. Toks plovimas yra naudingas ketveriopai: 1. jis ištuština skrandį X-Ray padarymui ir gastrokopiškam apžiūrėjimui. 2. Sumažina į žarnas patenkamo kraujo kiekį ir tuo būdu apsaugo kūną nuo per didelio kiekio baltymų (iš kraujo) susigėrimo į kūną. 3. Apsaugo pacientą nuo galimo kraujotais vėmalais užduosimo (į plaučius vėmalų patekimo). 4. Atšaldymas skrandžio ledų vandeniu veikia gydančiai: kraujavimą stabdantis. Įvedamas per nosį kateteris (žarnelė) sekimui kraujavimo. Leidžiama į veną arterija — sutrukinčio vaisto (Pitressin). Daromas skrandžio tyrimas gastrokopu (vamzdelis turis gale elektros lemputę). Daroma X-Ray skrandžio nuotrauka. Taip ieškoma vieta, iš kurios ligonis kraujuoja. Jei ligonis kraujuoja iš stemplės išsiplėtusių venų, stemplės įvedamas tam tikras išpučiamasis vamzdelis, kuris savo išsiplėtimu užspaudžia stemplės kraujuojančias venas (Sengstaken-Blakemore tuba). Toks stemplės išpuštas vamzdelis-balonas laikomas neilgiau kaip dvi paras, kitaip gautusi stemplės sienelių apimimas (nekrozės). Tada būtų padėtis dar blogesnė.

Gydymas tokio pragrūtų kepenų savininko, kai jis ima kraujuoti yra labai sunkus. Minėtas arterijas susiaurinantis vaistas Pitressin pakelia kraujospūdį ir gali sukelti staigią širdies ataką. Ypač tai yra pavojinga alkoholiškai. Jie, mat, dažnai turi alkoholio pakenktus širdies raumenis (alcoholic myopathy). Kitas pavojus tokį gydant — tai stemplės pradirimas: plyšimas. Vamzdelį įstačius ir jį pučiant, kad užspautų kraujojančias venas, galima praplėsti stemplės sienelę, nes alkoholi-

ko mitybą yra menka ir jo vienas organų sienelės yra labai greitai sužeidžiamos. Bet vis vien minėtai gydyti privalo gydytojas tokį pacientą, nes mirtinumas iš kraujuojančių, išsiplėtusių stemplės venų yra labai didelis. Kraujuojančios venos stemplėje sudaro didesnę mirties pavojų, negu minėtai išpuštu vamzdeliu tų venų tamponavimas.

Alkoholiškai dažnai turi smegenų pakenkimą (baltąjį šiltinę, čia delirium tremens, trumpiau DT vadinamą). Kartais jie dėl pakenktų kepenų gauna smegenų pairimą. Tada jie nesiorientuoja ką dar. Jie tada ištraukia minėtus vamzdelius ir labai save sužaloja. Todėl tokius pacientus prisiima prižiūrėti prielovos (jų rankas ir kojas). Pamatę gimines taip suraišiotą ima veikti gydytoja bei seseris ir padėti ligoninę. Taip jie elgiasi nežinodami patys ką dar.

Iš v a d a. Matom, kad pragrūtų smegenų ir kepenų savininko gydymas jam kraujuojant yra labai sunkus ir dažnai neseikmingas. Už tai daug laimingesni lietuvių bus, jei jau dabar tvarkysis reikiamai su sva-

ginimosi. Visi turi pragrūtų kepenis turi kol dar negavę komplikacijų, liautis gėrus ir pradėti reikiamai maitintis. Tada jie nesulaus komplikacijų. O kai tu komplikacijų sulaukiami, prasideda kraujavimas ir su juo visos kitos sunkenybės, įskaitant mirtį jaunose dienose. Skaudu žiūrėti į jaunus lietuvius, mirstančius ne už tėvynę mūsų laukuose, bet dėl savo asmenybės menkumo žūstant kartiamo-se.

Pasiskaityti. Current Prescribing, October 1975.

SKAITYK PATS IR PARAGINK
KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS

PUIKI KNYGA, PARASYTA SU MEILE LIETUVAI IR ŽEMDIRBIAMS

Dr. Juozas Dauparas. ŽEMĖS ŪKIO ŠVIETIMAS. Studija. Išleista Chicagoje 1966 metais paties autoriaus išlomis. Knyga dviejų dalių: Žemės ūkio švietimo problemos ūkininkų krašte. II dalis: Žemės ūkio švietimas Lietuvoje.

Autorius savo žodyje rašo: "Jei liūdnas lietuvių tautos likimas nebūtų sutrukęs Lietuvos nepriklausomybės gyvenimo ir nebutų sugriovęs gražiai išaugusių ir suklestėjusių Lietuvos politinių, ekonominių ir kultūrinių laimėjimų, šiandien, drąsiai galima sakyti, lietuvių tauta gautų didžiulius ir džiugiančius savo žemės ūkio kultūros vaisius ir prilygtų pačioms iškiliosioms Europos tautoms".

Knygos apie žemės ūkį atrodo tik žemdirbiams skaityti, kadangi absoliuti lietuvių tautos dauguma (88,12%) buvo ūkininkai ir po pasaulį išlaikytų lietuvių dauguma yra arba patys buvę ūkininkai, arba ūkininkų vaikai, reikšia, kad ši knyga bus brangi absoliučiai lietuvių daugumai, ypač kadangi knyga su tokia meile Lietuvos žemei parašyta, kad pradėjus skaityti, nesinori pertraukti. Knyga autorius skiriama Lietuvai šiais žodžiais: "Dėkingas būnu — mylimai Tėvynei Lietuvai".

Knygos 300 puslapių su daug vaizdėlių ir lentelių, kainu tik \$5.00. Gaunama Naujienose.

Cekį arba Money Orderį siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų, tuojau knygą pasiųsime.

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

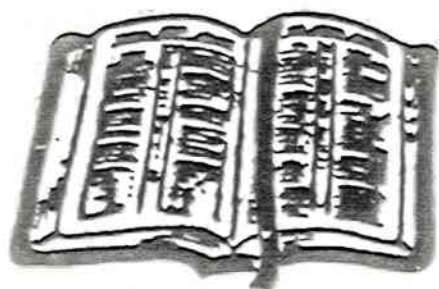
Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuos bet kokią knygų spintą ar lentyną.

K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrista, 592 psl.	\$6.00
K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrista, 464 psl.	\$6.00
D. Kazys Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS. II tomas, žalias viršelias, 336 psl. Kaina \$6.00. Minkštasis viršelis — \$2.00.	\$5.00
Prof. Vaclo. BIFERKA, SENŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrista — \$3.00, minkštasis viršelias — \$2.00, II dalis, 225 psl., įrista — \$3.00, minkštasis viršelias — \$2.00.	\$2.00
Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrista, 416 psl.	\$5.50
Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštasis viršelias.	\$5.00
Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 250 psl.	\$3.00
P. Liūdžiūviene, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 68 psl.	\$1.00
Janina Nardūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl.	\$3.00
M. Gudelis, POVILAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai	\$3.00

Knygas užsakant reikia pridėti 25 ct. pašto išlaidoms.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtos knygos galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie lietuvių kovą su bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose Vokietijoje. 273 psl., kietai drobės viršelias kaina 4 dol.

Juozas Kapačinskis, IŠEIVIO DALIA. Atsiminimai. Išeivio Dalia yra natūrali ankstesniųjų atsiminimų tęsia. Tai yra Amerikoje bei kuriančio ir patvariai išlikusio asmens istorija. Knyga gausiai iliustruota. 300 psl. Kaina 7 dol.

ČIKAGIETES ĮSPŪDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakioje, Rapolėdėje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGISKUOJU KLIMU — VILNIU. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai. Iliustruota foto nuotraukomis. — 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Autoriaus pastabuma neapgauna turistų ir agitpropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos perasytos lengvu, gražiu stiliumi.

Vincas Zemašis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemašis, LIUBLINO UNIJO SUKAKTIES PARASTĖJE. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėdam čeki ar pinigine perlaide.

Different
hopes
for different
folks.

People want different things from a college education.

But they all agree on one thing. It takes more than brains to get a diploma.

Why not make the burden a little easier. Start buying U.S. Savings Bonds now.

Bonds are a dependable way to build a college fund for your children. And an easy way to start saving them is by joining the Payroll Savings Plan. Start a college fund

now with U.S. Savings Bonds. They just might let your kids spend more time studying and less time working to stay in school — whatever they hope to be.

Take
stock
in America.

Buy U.S. Savings Bonds

Now U.S. Savings Bonds pay 4 1/2% interest (4 1/2% if you buy them in a lump sum, 4 1/2% if you buy them in a series of payments). They are guaranteed by the U.S. Government. They are available in many forms. For more information, write to: U.S. Savings Bonds, P.O. Box 1000, Washington, D.C. 20500.

The U.S. Government does not sell for less than face value.

U.S. Savings Bonds are a good investment in education.

Department of the Treasury and The Advertising Council.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

PETR. TARULIS

MIKALOJUS KONSTANTINAS ČIURLIONIS

Jo gimimo 100 metų jubiliejui. Biografijos duomenys.
Jo kūrybos momentų apybraižos.

(Tęsinys)

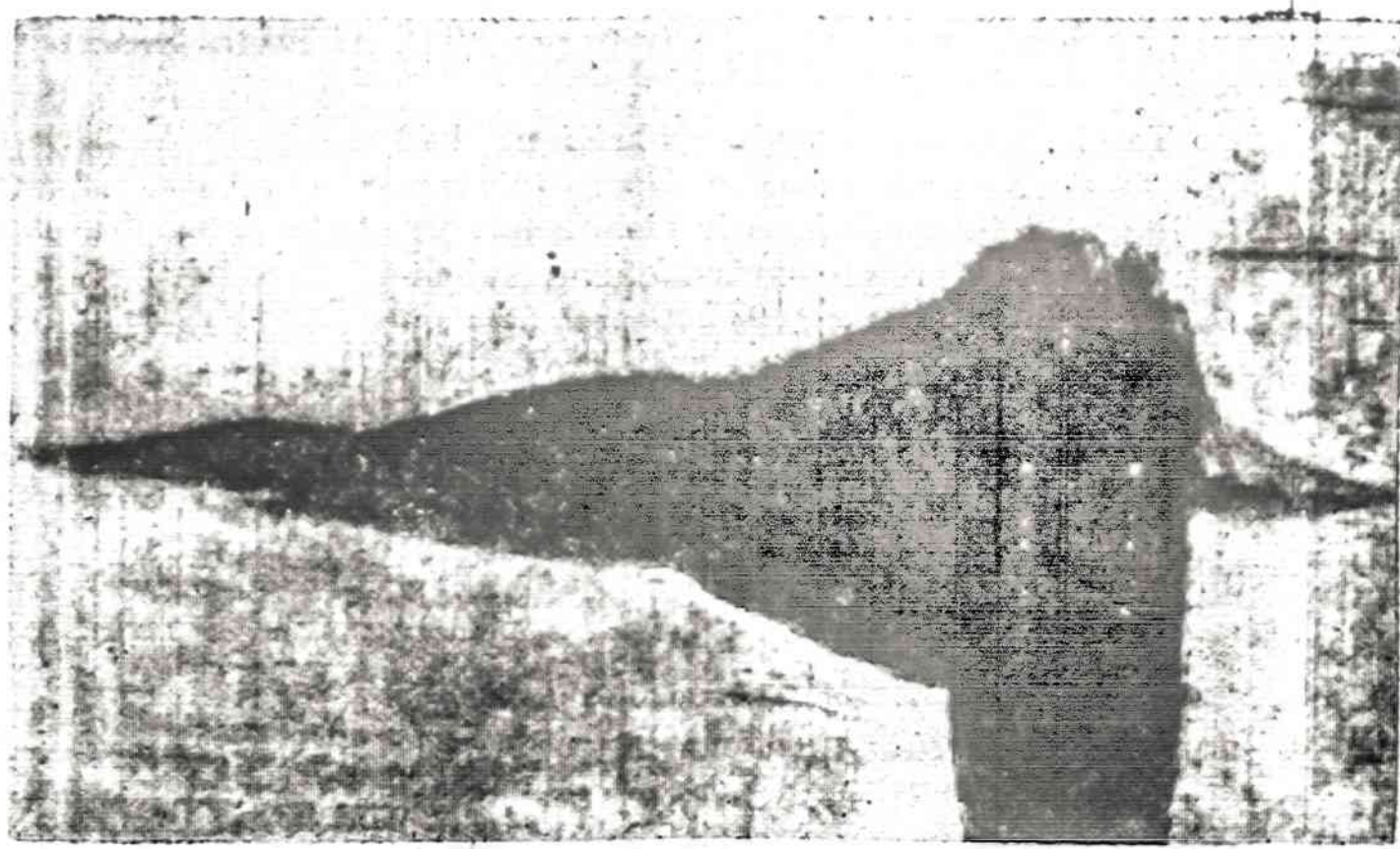
„Čia turiu plačią darbo dirvą. Įsivaizduok, kad konservatorija, kuri čia duoda toną muzikos pasauliui, pati šlubuoja abiem kojom. Įsitikinau tuo, būdamas jos vakarėlyje ir ko nerite. Dileteantizmas ir autoritetingumo stoka. Tapyba, — drašiai sako Čiurlionis, jausdamasis, kad yra meno gyvenimo avan garde, — nors ir dideli čia veikiančių sąjungų ponai, o vis dėl to arba žiūri atgal, arba mel-džiasi Beardsley. Toks Somovas, stambiausia žuvis, tai tikras Berdšlis, tik nuspalvintas, o Bil-libinas ir kiti nusižiūri arba į Vrubelį, arba į senąsias mokyk-las ir ten semiasi įkvėpimo. Tar-tum neturėtų drąsos nei tikė-jimo savimi. Rericho mokykla tai ta pati akademija su šlykš-čiais gipsais, ir toli jiems iki Stabrausko mokyklos.“

„Taigi darbo, kaip matai, yra, tik reikia turėti nugalėtojo mi-ną ir naują kostiumą. (Sic!) Juo-

kinga! Niekad nemaniau, kad tie laikai yra žmogui reikšmingi“. Toliau Čiurlionis ramiai svar-šo jo būsimų vestuvių reikalus. Matyt, buvo iškeltas klausimas iš kur gauti pinigų vestuvėms ir gyvenimo pradžia. Nemaloni mintis, kad neišvengiamai teks pasiskolinti. Tuo reikalu bū-dingas Čiurlionio pasisakymas: — „...gera būtų, kad taip pavyk-tų verčiau ką nors parduoti. Taip savo pačių uždirbta — ne tiesa. O jeigu nieko neparduosim iki švenčių, ir tai beveik tikra, nes iš kur gi stebuklas? O tą psi-chologiją suprantu puikiai, jau-čiau dar prieš Tavo laišką, ir su-tinku su ja, ir net matau jos teisingumą. Nieko dar nežinau, kaip bus, bet viltis atsirado ma-nyje ir tikiu visą gerį ir grožį mums skirtą...“

Gyvenimiškai svarstant, prak-tiškai Kymantaitės galvojimo įta-ka Čiurlioniui buvo naudinga. Juk nereikia užmiršti, kad Čiur-lionis Petrapilyje įgirdėdamas paskatinančius atsiliepimus apie jo kūrybą, paskendo savo darbuo-se, buvo pilnas naujų meninių idėjų ir sumanymų.

Savo ruožtu Čiurlionis darė viską besistengdamas pasiekti tvirtesnės materialinės padėties. Norėdamas gauti nors muzikos pamokų, jis net nunešė ir idėjų į populiarių taisyklų rusų dien-raštį „Novoje Vremia“ skelbimą, kad „baigęs konservatoriją duoda pamokas“. O tai padaryti jis galėjo lengviau, kai iš Kyman-

M. K. ČIURLIONIS

RAMYBĖ

taitės buvo gavęs banknotą laišk-e. Projektavo aplankyti kon-servatorijos direktorių Glazuno-vą, bet kadangi pačią konser-vatoriją Čiurlionis gan kritiškai vertino, tai nieko gero nesitiki-jo. Ką koks „Sangerkreiso“ di-rektorius, išgirdęs, kad Čiurio-nis baigė Leipzigo konservatori-ją, paklausė, ar jis gerai kalba vokiškai ir gaus Čiurlionio at-virą prisipažinimą, jog vokiškai kalba silpnai, visai suabejojo, ar apamai jis lankė Leipzigo konservatoriją. Tada Čiurlionis, sako, — atsistojau ir atsisvei-kiniau“.

Gal būt atsakydamas į sužadė-tinės pasiteiravimą dėl sveika-tos, jis rašo, kad esąs sveikas, kaip niekad ir dar pridėda — „beje, gyvenau pas felčerį, kuris yra labai simpatingas ir palan-kus, taigi, jei ir spsirgčiau, tuo-gal ir pasigydychiau. „Jis tvir-tina, jog „troškū būti vertas Taves“ ir dar nuotakai patai-tyti primena, kad greitai vyks žymi meno paroda, o Dobužin-ski stengiasi, kad jis tenai da-lyvaudų. Ta pačia proga apie Dobužinskį šiltai atsiliepią: — „O tie Dobužinskai labai labai man patinka. Landžioju pas juos kas trečią dieną — skambi-nu su Dobužinskio žmona ketu-riom rankom Bethoveno simfo-nijas. Ji labai miela mergaitė, gana gerai skambina, graži, bet tokia jau vaikų motinėle. Ji įtikinėja, kad būčiau ramus, kad materialiai man gerai seksis. Pa-sakojo savo ir vyro istoriją: gri-žė iš Muencheno, pradėjo taip pat nuo nieko. Porą mėnesių Do-bužinskis visai neturėjęs darbo, paskui dirbęs menkiausiam hu-moristiniame žurnale „Šut“, kur už 4 piešinius savaitėje mokė-davė jam 7 rublius, į mėnesį jie turėdavę tik 28 rub. O paskui buvo paroda, jis pasišlymėjo ir pradėjo sektis. O dabar, rodos, vos gali suspėti, tiek turi įvai-rių užsakymų. Gyvenama labai gražiai, nors kukliai, penki kam-bariai, prieškambaris, virtuvė, trys vaikai, virėja, auklė, Beke-rio pianinas už 900 rublių, turi japoniškų meno dalykų. Na, ma-tai, Bičiuli mano Vienintelis. Tiesa, kad tai padarėsi!“

„Bet apie savo kasdieninę bū-klę jis vis dėl to priverstas liū-dnai kalbėti: „Didžiausias mano sielvartas, kad tamsu — taip tamsu net — skauda. Kvadratinis dangaus gabalėlis ir tas tirstos miglos de-besų, sniego ir lietaus aptrauk-tas. — Turint galvoje Petrapilio klimatą ir jo nevykusį kambarį, tenka pateisinti šiuos jo nusi-

skundimus. — „Dirbti nieko ne-galima, o verkti gėda. Ant ma-žyčių skiautelių prie lango ta-pau arba žaidžiu grafika ir juo-kiuos iš savo sunkių laikų ir galvoju apie Tave, ir išdidus esu ir lūpos pačios šypsos... Ateityje grafika gali būti man nau-dinga“.

Tame pačiame laiške savo nuo-taikas taisydamas ir sužadėtinei vilčių suteikti trokšdamas, jis džiūgauja: „Neturi supratimo, Mieliausio-ji mano, kaip stebuklingai skam-ba žodis „ateitis“. Ar Tu ži-nai, kad tą sąvoką suradau ne-seniai — nežinojau jos — buvo tik prisiminimai ir maždaug esa-moji akimirka — o toliau — mig-la. O dabar iš tos stebuklingos miglos pasirodo, žinai kas? Toks šviesus, teisingas ir gražus žmo-gus, su kuriuo jau eisime drau-gė per gyvenimą. Nors gyveni-mas toks didelis ir baisus ir šal-tas ir dažnai nepermdaujamus, betgi puikus. Didelė šviesi lai-mė bus su mumis“.

Čiurlionio laiškuose atsispin-dėjo jo mintys, nuotaikos ir li-kesciai. Bet visų negerovių tar-bė, kokių jis sulaukė, turime iš-skirtiškai pažymėti jo santykius su tais lietuviams veikėjais, su kuriais jam tekdavo veikloje, kaip jis sakėdavo „bendram la-bui“ susidurti.

Iš Čiurlionio pusės visi jie su-tikauk didžiausio palankumo ir daugeliu atvejų nemažų paslau-gų. Štai lietuvių studentai ren-gė vakarą. Čiurlionis pasiryžs kurti rimtus veikalus, kurio lai-kas buvo labai brangus, vis tik užmiršta savo pagrindinius troš-kimus ir savo laiške Kymantai-čiai rašo: „...nutapiau afišą ir tris įrašus ir albumą, kurie bus įte-i-ti trims geriausiems šokėjams (sic!). Nuobodus tai darbas, betgi turėjau kuo nors prisidėti prie „bendro darbo“.

Kitoje vietoje randame tokį Čiurlionio posakį: — Ar turiu skaitytis su techniškais sunku-mais, ar ne? Nes kai pagalvoju, kad tie mūsiškiai tokie vargšai ir nieko neturi, tai man gaila, tai nesinori, kad ir šis darbas juos aplenkų. O juk mes, ir Tu ir aš, norime jiems ką nors duoti...“

„Apskritai imant, santykiai su broliais lietuviams, — skundžiasi jis, — labai sunkūs“. Toks jo pareiškimas tikrai gali būti pa-teisintas. — Kiekvienas, nors ne-išmanėlis, jaučiasi gudrus, o į pažangius žmones, kurie tikrai gali ką nors padaryti, žiūrima įtartina ir nepalankiai. Ir tai ne tiek iš piktos valios, kiek dėl stokos išsilavinimo ir supratimo. Tai tikrai savosios visuome-nės dar neturime, dar ji tik kū-riasi!“

Tačiau visi šie nesklaidumai pasiryžimo kelti lietuvių kultū-rinį lykį Čiurlionio neatšaldė. Jis piktinos menko skonio paren-gimais, bet greta to projektavo suruošti lietuviams jaunims kompozitorių konkursą, tikė-damas iš Dailės draugijos gauti bent šimtą rublių tam reikalui. Jį kviesdavo atlikti savo kū-rinius lietuvių vakaruose, o čia pat po jo pasirodymo, publikos palinksminimui, buvo dainuoja-ma lengvabūdiškoji dainelė „Handziubiaba, Handziaba caca“. O kitu kart, kai jis atliko visą eilę savo naujų kompozicijų, kaž-

koks pasimetęs vakaro rengėjas priėjo prie kompozitoriaus ir pa-prašė: — Ar jis kartais negalė-tų paskambinti ką nors links-mesnio?“

Čiurlionis studentų valgyklo-ję pietaudamas sutikdavo kon-servatorijos studentus: Tallat-Kelpšą ir Stasį Šimkų. Tad jie visi trys sutarė bendrai kovoti prieš tuos menkaverčius paren-gimus, kokie buvo nepateisina-mai praktikuojami. Tarp kitko Čiurlionis laiške, rašytame Gim-butaitei iš Petrapilio į Vilnių iš-ryškina savo tuometines nuotai-kas, sakydams: — „...roman-sai (čigoniški, kamarinskaja, o tai, kas man brangu,) tai jiems nuobodū ir liudna“. Tad supran-tama, kad Čiurlioniui buvo sunku sutapti su ana aplinka.

Kaip jie matė Čiurlionį.

Turime visą eilę liudininkų, kurie sako, kad Čiurlionis sten-gėsi suartėti su žmonėmis, jeigu tik jis rasdavo tokius asmenis, kurie mokėjo jį suprasti. Jo dvasinis gyvumas buvo nuosta-bus. Jis nuolatos turėjo daugybę idėjų ir sumanymų. Karštai ir nuosirdžiai jis dėstydavo savo mintis tiems asmenims, kurie su juo bendravo. Geraširdis, ne-linkęs kitus išnaudoti savo tiks-lams, o greičiau pasinėšęs ki-tiems pagelbėti.

Petras Rimša, kurio kūrinių tiek daug padarė lietuvių tau-tos sustiprinimui šiltais žodžiais mini Čiurlionį:

„Čiurlionį Petrapilyje dažnai sutikdavau, kai ten pastoviau-

apsigyvenau. Čia tuomet jis ne-maža kūrė. Ne kartą jį lankiau Izmailo prospekte. Kai būdavo ateinu, jis išdėsto paveikslus ant grindų, ir žiūrėk, ką nors pasa-kyk. Kartą didesnį susidomėji-mą parodžiau jo „Miesto“ ciklo-davo, kad artimieji gyvai domi-si jo kūrinių, Čiurlionis mėgda-vo ką nors iš savo darbų jiems padovanoti. Kadangi buvau įsi-spoksojęs į „Miesto“ etudus, tai jis man:

— Pasirink, kurį tik nori. Pasirinkau tą, kuris man at-rodė turiningesnis.

Čiurlionis buvo dvasios ir šir-dies žmogus. Materialinės gėry-bės jam mažiausia rūpėjo. Prie-singai mano gyvenimo būdai, jis buvo gerokai išlaidesnis. Dėl to jam tekdavo materialiskai nu-kentėti. Dėl dosnumo Mikalo-jus Konstantinas dažnai save nu-skriausdavo. Atsimenu, kartą taip verkiant man reikėjo rub-lio. Čiurlionis, nors sunkiai gy-veno, nieko nesakęs, pasiūlė pa-skutines 65 kapeikas. Tai buvo Petrapilyje, dar prieš jo ligą. O kai jis susirgęs išvyko į Drus-kininkus ir daugiau nebegrižo, tai aš taip ir likau jam skoling-as“.

Juozas Tallat-Kelpša, kompo-zitorius ir operos dirigentas at-simena, kad Čiurlionis į Petrap-i-lį 1909 metų rudenį atvažio-vo vienas, be žmonos. Tai buvo paskutinieji jo intensyvaus dar-bu metai.

„Aš buvau jo absoliučioje įta-koje ir niekada jam nepriešta-raudavau. Bendrauti su Čiurio-niu buvo ne tik malonu, bet ir

labai įdomu. Jis keliais žodžiais, trumpu sakiniu atskleidavo man savo gilaus galvojimo rezultatus.

Mes dažnai eidavome į kon-certus, teatrus, repeticijas. Drau-ge praleisdavome ne vieną ne-uzmirštą valandą ir nemiego-tą naktį. Čiurlionis dažnai sa-kydavo, kad turi sumanęs tiek daug naujų paveikslų, jog bijo, kad nespės jų visų nutapyti. Matyt juto artėjančią mirtį.

Dažnai iš teatro pareidavome pas mane, jis sėsdavo skambinti, o aš kaisdavau virduklį. Paskum abu gerdavome arbatą, ir aš skambindavau, o jis snausdavo, atmetęs kojas ant mano lovos. Pasnaudė ir prisiskambinę, eida-vome pasivaikščioti. Prieš rytą kartais užsukdavome į arbatinę, kurioje paprastai rinkdavosi tik vežikai. Ji būdavo atidroma 3 valandą ryto. Ten pusryčiauda-vom, valgydami kiaušienę su arbatine dešra, ir visai išausus, išsiskirstydavom. Toks gyveni-mas atsiliepė mano nervams, o dar labiau Čiurlionio, matyt, jau kiek sužalotiems.

Kelpša, kaip šį bei tą reiškan-tį, nurodo tokį, atsitikimą: „Einame gatve. Prie šaligat-vio stovi stulpas. Čiurlionis ne-praeina pro jį, bet kaž kokių keistu būdu apeina aplink, apie save apsisuka, paskum vėl, lyg nieko ypatingo neįvykę, eina to-liau. Aš jo paklausiau, ką tat reiškia? Atsakė, kad tokiu bū-du galima padaryti gražių gra-finių figūrų“.

(Bus daugiau)

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI „NAUJENAS“

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

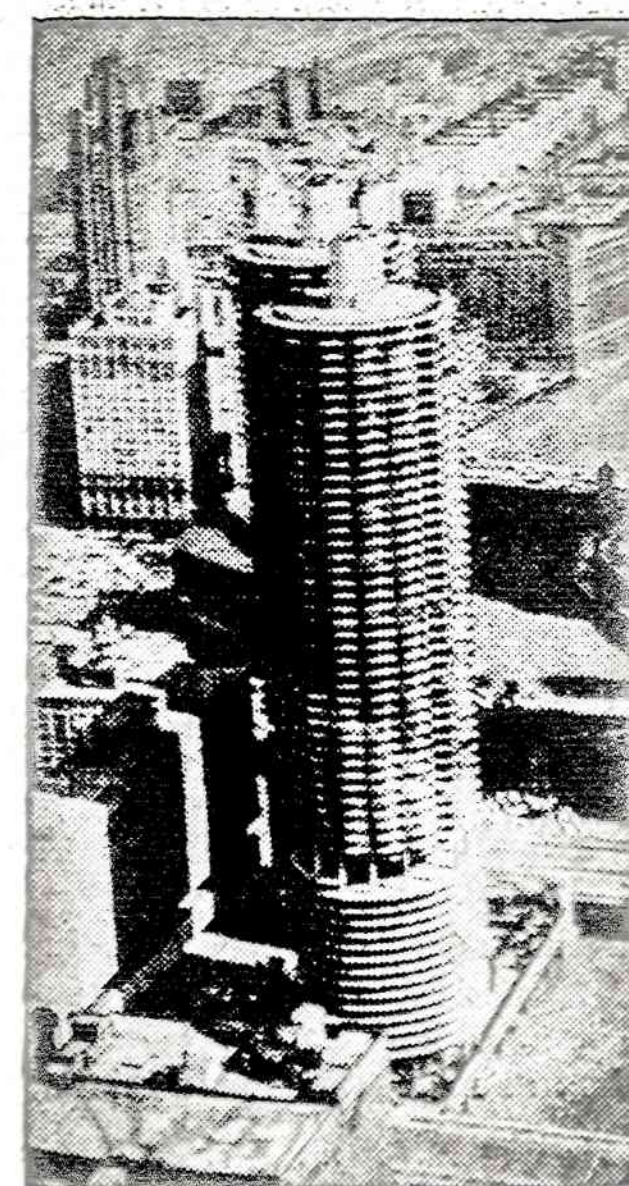
YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną as-meniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos ar vasaros pasisakymams nu-pirkti Antano Rūko parašytą VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMĄ — Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį at-simena ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo ANTA-NO RŪKO lengvas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuolių gyvenimu ir jų kietą, ideologinę veiklą.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Ado-maitio - Šerno gyvenimo bruožai, Išeido Amerikos Lietuvių Istori-jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA „NAUJENŲ“ ADMINISTRACIJOJE

Taupykite dabar pas mus

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka di-delius darbus. Pirmą, jie padeda jums pa-siekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės ben-druomenę ir parūpina fondus namams įsi-gyti.

Taupykite dabar.

Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio die-ną, neša nuostimčius nuo mėnesio pirmos dienos.

Išduodami Certifikatai, kurie neša iki

7 3/4%

palūkanų, priklausomai nuo įdėtos sumos ir jos išėmimo.

Investavimo knygelės sąskaitos neša

5 1/4%

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Išleista 1923 metais.

Tel. 421-3078

Išlaigos pietuose klemas automobiliams pastatyti.

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persitūtimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakinios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persitūtimo maldų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money or-derį tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608 Telephone MA 1-4100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$30.00 per year, \$16.00 per six months, \$8.50 per 3 months. In other USA localities \$26.00 per year, \$14.00 per six months, \$7.50 per three months. Canada \$30.00 per year; other countries \$31.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams	\$30.00
pusei metų	\$16.00
trims mėnesiams	\$8.50
viename mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$32.00
pusei metų	\$17.00
trims mėnesiams	\$9.00
viename mėnesiui	\$3.50

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro šeštadieniais — iki 12 val.

Žilbas žurnalistas

Chicago Tribune Maskvoje turi korespondentą, kuris moka švaistyti garsiomis frazėmis, bet nepajėgia klausimo giliau pastudijuoti. Šių metų spalio 5 dieną per visą puslapį jis plačiai lietuvių skaitomam dienraštyje įdėjo korespondenciją, kuri tvirtina, kad trys parvargtos tautos "priima savo likimą". Jis rašo, kad prieš 35 metus rusai pasiuntė baltams ultimatumą, suklautojo rinkimus ir Sovietų Sąjunga prisijugė tris Baltijos valstybes, primesdama joms komunistines valdžias.

James O. Jackson pabrėžia, kad prezidentas Fordas ir sekretorius Kisingeris neseniai tvirtino, kad jie duoda "nepripažinimo politiką", t. y., jie du nepripažįsta Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksijos, bet "nepripažinimo politiką" šiandien jau esanti mirusi. Jis aiškina, kad pačios JAV pripažįstančios sovietų jėgas Baltijos kraštuose, pagaliau ir patys baltai, pradedant vietos komunistais ir baigiant pogrindžiu, "nepripažinimo politikos" neskaityto rimtu dalyku.

Kuo žurnalistas Jacksonas remia tokias savo išvadas? Svarbiausias jo argumentas yra Maskvai seniai parsidavusio Vytauto Zenkevičiaus jam pačiam padarytas pareiškimai. Užklaustas apie "nepripažinimo politiką", Zenkevičius besišaipydamas pasakojo:

"Matyt, kad amerikiečiai mėgsta senus dalykus. Jeigu jūs pastudijuosite Lietuvos istoriją, tai pamatysite, kad amerikiečiai buvo paskutiniai pripažinti prieš karą buvusią buržuazinę vyriausybę. Bet (amerikiečių) pripažinimas mums neturi jokios reikšmės. Jūs galite važinėti po visą Lietuvą, niekas jūsų apie tai nepaklaus.

"Jis buvo teisus. Beveik dvi savaites man važinėję po Baltijos kraštus, niekas manęs apie tai nepaklausė, net ir pasižymėję sovietų valdžios priešai ilgose diskusijose politiniais klausimais, kalbėjo apie "nepripažinimo politiką" tikrai tuo atveju, jeigu amerikietis tą klausimą iškėlė". (The Chicago Tribune, 1975 m. spalio 5 d., 2 skyrius, 1 psl.).

Žurnalistas James O. Jackson, nemokėdamas kalbėti lietuviškai, latviškai arba estiškai ir praleidęs nepilnas dvi savaites trijose Baltijos respublikose, jau daro išvadą, kad baltiečiai apie "nepripažinimo politiką" nieko nežino ir nieko jam neužsimena. Toks žurnalistas

"TĖVŲ NAMELIAI BRANGŪS"

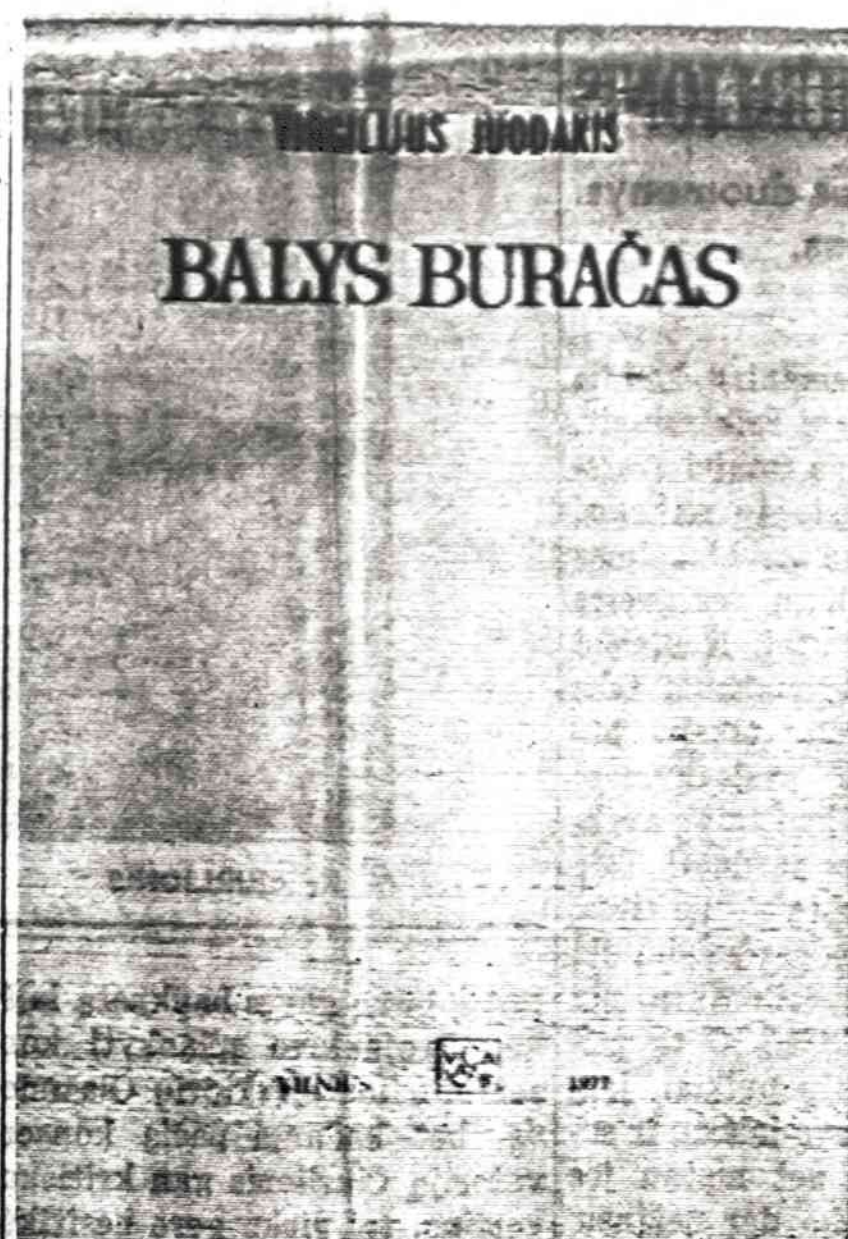
LB-nės švietimo Taryba yra uominuomis, pabrėžiant, kad išleidusi vadovėlį "Tėvų Nameliai Brangūs" lituanistinių mokymų penktajam skyriui. Vadovėlio autorė Sofija Jonyrienė. Vadovėlį finansavo Lietuvių Fondas. Vadovėlyje paveikslais ir užrašais

nežino, ką jis kalba. Joks lietuvis nekalbės su nepažintu užsieniečiu apie bet kokią politinį klausimą, nes jis to paskubomis keliaujančio žurnalisto nepažįsta. Kad jis galėjo kalbėti su Maskvos lietuviams primestu Vytautu Zenkevičium tai galima patikėti, bet kad jis būtų susitikęs ir išsikalbėjęs su pogrindžio veikėjais; tai nėra vienas lietuvis, pažįstas komunistus ir jų vartojamus priespaudos metodus, su Jacksonu nekalbės apie jokią politiką, nekalbant jau apie "nepripažinimo politiką". Lietuviai žino, kad sovietų policija pasinaudojo kiniečių, lenkų ir vokiečių "pravažiuojančiais" žurnalistais saviesiems teisti.

Lietuvis su nepažintu žmogumi turi pūda druskos suvalgyti, per tą laiką jį pažinti, jį pasitikėti, kad pradėtų pasakoti apie krašto gyventojų nepasitenkinimą ir išdėstyti savo nuomonę apie "pripažinimo" ar "nepripažinimo politiką". Jacksonas su lietuviu, dirbančiais pogrindyje, nesutiko, o jeigu savo kelionėse tokį ir būtų sutikęs, tai jis turėjo žinoti, kad tas pogrindininkas su juo apie jokią nuomonę "nepripažinimo politikos" klausimais jokių būdų nebūtų kalbėjęs.

Daugiausia, ką Jacksonas galėjo padaryti, tai susitikti su Zenkevičium arba Zenkevičiaus pakeliu arba prie baro pakvištais įvairiais tipais. Tie žmonės galėjo su juo kalbėti įvairiausiai tuščiais dalykais, bet ne apie lietuvių pastangas išsilaikinti iš rusų ir rusų samdytų ir nuosirdžiai jiems tarnaujančių zenkevičių. Jacksonas, kaip ir anksčiau prieš jį į Vilniaus šventes važinėjęs užsienio žurnalistas, kurie matė dainuojančius, šokančius ir "besidžiaugiančius lietuviu", pateko į sovietinės propagandos tinklą. Prie Jacksono įvairiose vietose buvo pakviesti angliškai kalbantieji lietuviai, kurie yra sovietų tarnyboje; kaip ir tas pats Zenkevičius.

Lietuviai Zenkevičių gana gerai pažįsta. Jis vadovauja Maskvos diriguojamai "tarybinės" Lietuvos užsienio ministerijai. Oficialiu to ministerijos ministeriu skaitosi Leokadija Diržinskaitė - Piliušienė, bet tikru Maskvos įsakymų vykdytoju yra Vytautas Zenkevičius. Į kiekvieną Jungtinių Tautų metinę sesiją Andrei Gromyka, pakisęs Zenkevičių po sovietinių skėrnu, atsigabena jį į New Yorką ir paskiria jį į komisiją, kaip sovietinį atstovą. Zenkevičius New York'e yra kalbėjęs "tarybinės" Lietuvos vardu, bet niekas jo "tarybinės" Lietuvos atstovu nepripažįsta. Jeigu gali, tai jis New York'e sutiktus jacksonus apgaudinėja, kaip jis Tribune korespondentą apgavo Vilniuje. Zenkevičius labai gerai žino, kad JAV aneksijos nepripažinimas labai daug reikškia. Jeigu JAV sovietų prievartą būtų pripažinusios, tai lietuvių tarpe rusams tarnaujantieji Zenkevičiai šeiminkautų, kaip jie šeiminkauja Vilniuje arba Trakuose, kur nuvykusius žurnalistus jie gerai pamaitina, duoda išgerti ir pasikalba įvairiais politiniais klausimais. Praeitą savaitę Jacksonas niekus pranešė apie nutrukusias derybas Amerikos jėgoms parduoti, dar didesnių nękų jis paraišė apie pokalbius su pogrindyje dirbančiais lietuviu.

Vilniuje okupuotas 1971 metais išleido Virgilijus Juodakis knyga "Baly Buracas", iš kurios žilbi mokytojai naudojo paveikslus Amerikoje paruošiami vadovėliams. Paveikslai matome tos knygos viršelyje.

likusi ir kokia ji dabar, valdant rusų bolševikams, yra motorizuota ir pažengusi.

Okupuotoje Lietuvoje B. Buračo 1971 metais Vilniuje yra išleides propagandinį albumą, tikslu suniekti Nepriklausomos Lietuvos gyvenimo laikotarpį.

Štai iš Buračo albumo nuotraukos įdėtos į vadovėlį "Tėvų Nameliai Brangūs".

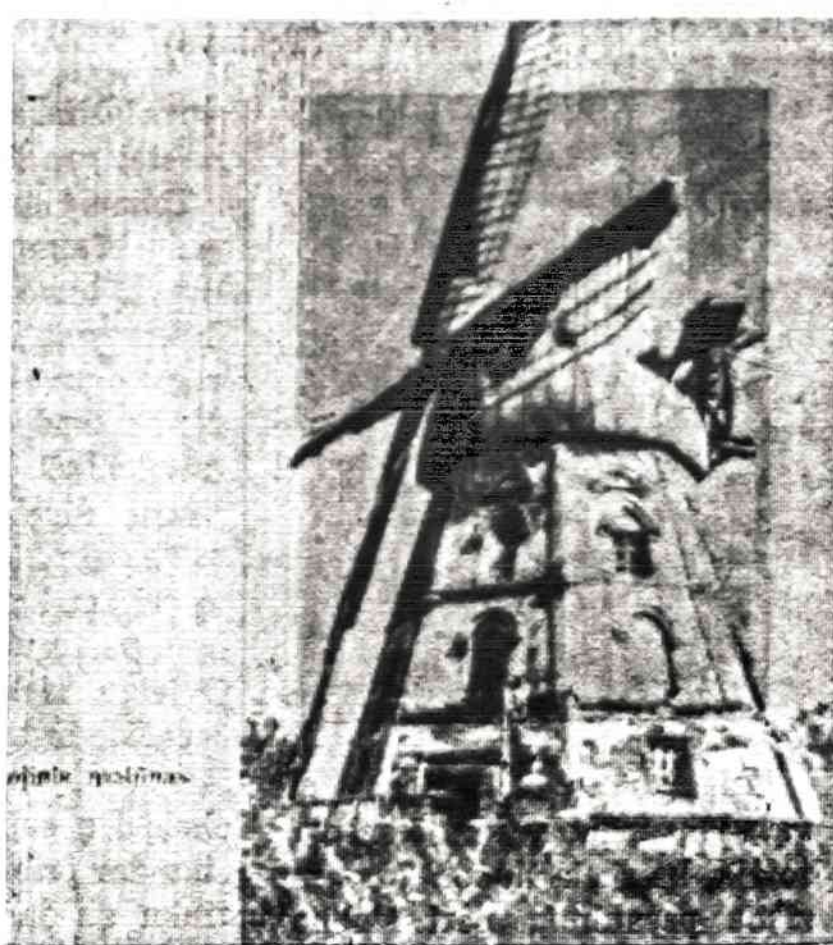
B. Buračo albumas 79 puslapis, "Tėvų Nameliai Brangūs" 119 puslap. — Vėjinis malūnas. Autorė rašo: "Malimas grūdų buvo labai ilgas ir sunkus darbas. Jomis maldavo daugiausia moterys. Malti pradėdavo anksti dar saulei netekėjus... Lietuvoje seniau buvo dviejų rūšių malūnai: vandiniai ir vėjiniai... seniau tik vėjiniai, jog malūnuose gyveno velniukai ir kitokie vaidukliai".

Toliau yra variantų.

B. Buračo albumo 18 puslapis, "Tėvų Nameliai Brangūs" 51 puslapis — Rugių pūtimė. Autorė rašo: "kaip labai sunku būdavo rytiems saulėje visą dieną rugius kirsti. O dar sunkiau būdavo moterims karštyje pasilenkusiomis rugius risti... Dabar kolūkiuose (kolchozuose) rugius piauna kombainais".

B. Buračo albumo 25 puslapis, "Tėvų Nameliai Brangūs" 106 puslapis — Kupiškėnai kūlėjai (su spragilais du vyrai ir viena moteris).

Autorė rašo: "...kūlimas su spragilais trukdavo ilgai, kartais visą dieną... — Kuldavo

Vilniuje 1971 metais išleisto knygoje yra atspausdintas paveikslas matomas vėjo malūnas. Chicagoje parašytoje ir Romoje spausdintoje knygoje "Tėvų nameliai brangūs" yra atspausdinti tas pats paveikslas, tik tai truputį padidintas.

vienoje kluono dalyje vadina- kina gražiosios Nepriklausomos moje jaujoje. Jauja buvo mėgs- Lietuvos aukštą kultūros lygį lamiausia Vėlinių ir kitokių ir pažangą.

Kur eini, Lietuvių Bendruomenė su švietimo Taryba, užsirišusi akis ir užsikimšusi ausis?

Prašoma pasiskaityti JAV Lietuvių Bendruomenės Ištatai — III Bendrieji nuostatai — 15 puslapis 8 paragrafas a, b, c. V. Liulevičiaus istorijos vadovėliuose I ir II daly gausu nuotraukų iš B. Buračo knygos, (Nukelta į 5 psl.)

Kad kiekvienas skaitytojas galėtų pamatyti, spausdintame vėjo malūne iš Chicago leistos knygos "Tėvų nameliai brangūs", Paveikslas paimtas iš okupanto Vilniuje išleistos knygos.

A. VILAINIS - SIDLAUSKAS

O KAS TU?...

24

Puikiai atsiminė, kaip mažas būdamas taske po lietaus atsiradusius klanus, bėgiojo po laukus, pievas ir auksinio rudens metusukubėdavo anksti rytą į pamiškę pagrybauti. Smagu būdavo ir stovint prie savo sodybos pavasarį pamėgdžioti švilpaujančius varnėnus šimtamčio klevo šakose. O ar nešauni buvo jo jaunystė? Meliūs svaigulio žavėsy mylėjo ir buvo mylimas. Gerai atsimena, kaip tos meilės ilgesio šaukiamas vėlyvą vakarą skubėdavo laukais išmintu taku aplankyti savo mylimosios. Net ir visos žvaigždės, susibėgusios į saulės paliktas mėlynas ganyklas, stebėdavo jo laimę, gal pavydėdavo, mirksėdavo jam savo deimantinėmis akimis. Pats mėnulius, kitų laikomas meilės dievaikiu, burtinink, jaunų širdžių žavėtoju, dargi jį pavadindavo jų meilės paslapčių vaginiu, šoktelėjęs virš miško viršūnių, šypsodamasis nušviėdavo jam kelią iki pat mylimosios merginos kleties sandarių durų. Kaipgi galima tą viską atsiminti nepasakoti? Tad ir pasakojau garsia net ir pats vienas pasilikęs tarp keturių sienų, visai nenusiminindamas, kad niekas jo nesiklaus. Kai kada atrodėdavo net geriau, kad niekas jo netrukdytų džiuginti savo širdį tokia gražia buvusią praeitimi.

O naktimis sapnuodavo nuostabių sapnus. Lyg koks aktorius scenoje, rodo, pats atvaizdindavo savo jaunystės rolę, apsiirgęs anų metų drabužiais, tarsi vaiko ar jaunuolio kaukė ant veido užsidėjęs. O dekoracijos būdavo lygiai tokios pat, kaip jis buvo matęs savo akimis anais laimingais laikais. Atbūdęs kartais trynė smilkinius galvodamas, ar jis dar gyvas, ir kodėl nesigirdi žiūrovų plojimų ir ovacijų. Geri ir gražūs ja matrodė ir tie Dievo duotieji beždžionės metai, tik visa bėda, jog jie bėgo taip greitai, kaip vėjas per laukus prie amžinųjų marių norėdami jų vandenyse suokti bangomis jūrą dievų šoki. Niekas negalėjo bėgančio laiko sulaukyti, o sveikata vis silpnėjo, ir atsirado naujas didelis rūpestis, ar nepajėgs nukelti iki dangaus dvaro.

Kada jau visai nebegalėjo pasikelti iš lovos, gyvenimo viltis ir tada nebuvo jo palikusi. Dabar jis buvo įsitikinęs, kad gerasis, visa žinąs Dievas pats nusileis žvaigždžių takais ir ateis prie jo lovos su jo gyvenimo knyga ir vėl įrašys į ją dar vieną skaitlinę, prailgindamas trumpąjį jo gyvenimo dienas. Su didele viltimi ir rūpestingumu jis ruošėsi pasitikti Dievą. Ir nepajuto, net negirdėjo, kaip giliinė, pasiėmusi iš Dievo rankų jo gyvenimo knygą, atklebėdavo barškindama savo skelietu prie jo namų, pravėrė duris ir įėjusi į kambarį, pasilenkė prie jo lovos, laukdama, kada pasibaigs sudaryto kontrakto

paskutinė valanda, ir ji galės amžinai sustabdyti jo gyvenimo laikrodį ir nutildyti jo širdies plakimą. Dar ir giliinė atėjimo metu jis tebelaukė ateinančio Dievo ir buvo išmokęs lyg poterių, kuriuos ir dusinamas kartojo: "Dieve gerasis mano Tėve, kaip auko derliumi sotinę mano gyvenimą, išklaudydamas visus mano prašymus, išgirsti ir šį paskutinį mano prašymą. Prašilink mano amžių pagal savo amžiauosių metus, ir aš būsiu laimingas, garbinis Tave per amžius ir džiaugsiuos savo nemirtingąja laime".

Pergalvojęs šią pasaką mokytojas Pitt Penn vėl susimąstė. Pasaka gal netaip įdomi savo tematika, bet labai prasminga savo esme, taip vykusiai ir, galima sakyti, tiksliai charakterizuojanti žmogaus amžiaus tarpinius. Nepatiko jam, kaip ateistui, Dievo vaidmuo šioje pasakoje. Bet nieko jam nepadarysi: iš pasakos, kaip ir iš dainos, žodžio neišnešti, nors jis ir nepatiktų.

Tačiau ir pati jos prasmė glūdi tame, kokiame teisingame, žmogaus amžiaus tekme pavaiždavime. Argi neatitinka ir jo tarantieji paties Dievo žmogui skirtieji gyventi, tie trisdešimt metų apibūrinimas. Ateina žemė, tarsi iš paslaptingos gyvybės versmės — nežinios. Pirmą kartą tepajustas tik pačios jo motinos kūne ir paskui gimdymo skausmuose jos paženklintas gyvenimui. Bunda jo sąmonė tik pažadu, nepastebimai, kaip besisklandantis

rūkau. Bunda tarsi žaismo prieglobstyje. Jis pats dar savo esmės — nesuvokia, ir dar jam labai sunku kitus gyvybės reiškinius suvokti, atkirti jų esmę, nes jis mato tik pačią formą. Tame tarpsnyje jam net neretai sunku suprasti ir suvokti tarpgyvybės ir negyvybos gamtos esančias ribas. Net savo žaidimo metu jis įsivaizduoja, kad kiti gyviai ir net daiktai yra tokie pat, kaip ir jis pats.

Tačiau jam labiausiai patinka, kada jis gali rikiuoti akmenėlius, šiaudėlius ar kitus panašius dalykus, kadangi jie pasiūdo jo valiai, ko jis negali padaryti su gyvaisiais sutvėrimais, nors tas jo širdžiai ir labai patiktų. Vaiko sąmonės sklaidimo metu jo meilė tėvams nėra vienoda. Meilė motinai būtų galima pavadinti instinktyvia, o meilė tėvui jis pajunta tik tada, kai šis savo švelniu elgesiu jį patraukia ir patenkina vaiko norus, duodamas jam žaislus ir pat su juo žaisdamas. Motinos rūpestis ir pasišventimas kūdikiui lemia ir toliau jo prisirišimą prie motinos labiau negu prie tėvo.

Su jo sąmonės išsiskleidimu tarsi gimsta ir pats jojo aš, didėja atitildamas nuo glaudesnių ryšių su tėvais, ir prasideda savojis, jam tik vienam tepriklausantis, pasaulio kūrimasi tarpnis. Tada tėvai jau patys turi susirasti kelią į vaiko širdį, kad tas meilės jausmas jiems galėtų išsilaikyti vaiko sieloje ir ilgainiui neprivestų prie konflikto. Tai galima pasiekti tik abipusiu

bendravimu. Vaiko auklėjimas tėra įmanomas tik savojo aš supratimo ribose ir tik kaip talka jo dvasinių ir fizinių galių plėtojimui. Tada vaikas ir pats supranta, jog be tėvų pagalbos jo egzistencija ir jo siekimai vien jo jėgomis neįmanomi...

Vistiek jam pereinant iš vaiko į jaunuolio amžių, atsiranda vis didesni skirtumai, ir vaiko paklusnumas tėvams pradeda vis labiau mažėti. Tad ima reikštis abipusis, kaip lygus su lygiu bendravimas. Nors tai būtų ir klaidinga: jaunuolis ir savo išmintimi pradeda jaustis ne tik susilyginęs su savo tėvais, bet dažnu atveju jau juos praugės. Atsiranda ir paslapčių, kurios tėvams jau nebežinomos, ir žinoma, tai daugiausia liečia jo meilės dalykus, kurie jam dažnai kažkodėl atrodo, nekyla iš pačios jo, kaip žmogaus, prigimties, o jo paties atrasti ir, žinoma, tik jam ir kitai pusei tepriklausą dalykai. Tik kai toji meilė prieina prie tokios ribos, kada reikia ją realizuoti ir pačiame gyvenime, tada atsiranda būtinumas ir tėvams apie tai pasiskirti ir pačiai bendruomenei prisistatyti, kaip naujai sukurta šeima.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
NAUJIENAS

TELEF. PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS
AKUŠERIA, AUSU, NOSIES
IR GERKLIS LIGOS
2388 W. 83rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
4449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-4446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-8012

DR. C. K. BOBELIS
INKSTŲ IR ŠLAPIMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
560 SUMMIT STREET
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMlock 4-5849
Resid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadieniais, 1-7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5 val.
ir šeštadieniais, 9-12 val.

DR. PAUL V. DARGIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1738 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 9-9 darbo dienomis ir
ketvirtadieniais 9-3 val.
Tel. 562-2727 arba 562-2728.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
8132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepia, skambinti MI 3-0001.
TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS
3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. A. V. JUCAS
Tel.: 561-4605 ir 489-4441
ODOS LIGOS — CHIRURGIJA
OFISAI:
1002 N. WESTERN AVE.
(Prie Western Ave. kampo)
2214 N. WESTERN AVE.
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: HE 4-1813
Residencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadieniais, antradi-
eniais, ketvirtadieniais ir penkta-
dieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Tik susitarus.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2818 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradien., nuo 1-4 po pietų.
Ketvirtadien., nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradien., trečiadien.,
penktadien., 9-5 val. vak. Šeštadien-
iais 9-12 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Resid. telefonai: Gibson 8-6195

Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandų skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatliepia, tai telefonais GI 8-6195.

P. SILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Ban-
džiai. Speciali pagalba kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 9-8. Šeštadieniais 9-1.
2450 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: Prospect 6-5084

BUY U.S. SAVINGS BONDS
KURIAI JŲ BANKŲ IR MOKŲ

JURGIS JASINSKAS

Spaudos pabiros

(Tęsinys)

Iš newyorkiškų Lietuvių Bendruomenės atstovų buvo gautas toks atsakymas: "Ne, mes nei su ALTA, nei su VLIKU šituo reikalu nesikalbėjome. Jeigu kas nors iš mūsų čia pasiūlytų žygių pavirį realybę, — mes tuos politinius veiksmus apie tai painformuosime..."

Antra: Lietuvių Bendruomenės vadovybė jau kelintą kartą prieš Vasario mėnesio 16-ją atsiunčia man, manau tą patį gauna ir daugelis kitų lietuvių, maldavimą tos, 16-tos Vasario proga, paaugoti pinigų Bendruomenės politiniams žygiams įkūnyti. Nė į vieną tokią maldavimą savo auka neat-

sileipiau ir neatsileipsiu. Dėl to, kad Vasario mėnesio 16 dienos minėjimas ruošia mūsų politiniai veiksmai — ALTAs arba VLIKAs. Ir tos dienos lietuvių suaukotos sumos priklauso tikrai jiems, bet ne Lietuvių Bendruomenei, turinčiai pareigą rūpintis mūsų kultūriniais ir priaugiančios lietuvių kartos auklėjimo bei švietimo reikalais. Mano supratimu, Lietuvių bendruomenė lengvai gali pasirinkti kurią nors kitą dieną savo veiklai aukų pasirinkti. Kokiu pagrindu remdamesi tie bendruomenininkai lenda ne į jiems priklausančią sritį? Ir kodėl jie nepajėgia tarpusavyje susitarti?

Lietuvių Bendruomenė privalo išsamiu būdu priklausančią darbą sritį ir nesibrauti ten, kur kiti politiniai lietuviški darbai dirba jau ilgą eilę metų.

6. Amerikos Jungtinės Valstybės (USA), kaip koks nenuramama milžinas, negali apsieiti be plačios apimties sumaisčių ir riaušių.

Išsivėlus į Vietnamo karą, savo viduje susilaukė milžiniškos nepriturimo tam karui reakcijos, masinių demonstracijų, protestų, lydimų visokių išsišokimų.

Lygia greta pakėlė galvas juodosios rasės gyventojai, reikalaujantys lygių teisių ir jų diskriminacijos panaikinimo. Tie reikalavimai buvo palydinami brutaliausių išsišokimų: miestų deginimų (Detroitas ir kt.) privačios nuosavybės naikinimo, plėšikavimų, grobi-
nais.

Kapituliavusi ir galvotrukčiais pasitraukusi iš Vietnamo, Amerika atrodo, galėjo pradėti atsikvėpti bent savo viduje, — prieškarinės dėl išsivėlimo į Vietnamo vidaus karą demonstracijos ir sumaisčiai nebeteiko prasmės; juodukai išsikovoję ne tik diskriminacijos panaikinimo, bet ir visokio privilegijų apsiraminimo. Tuos neramumus, riaušius, demonstracijas ir visokias kitokias "akcijas" buvo sukėlę, daugiausia jaunimas, studentija, moksleiviai, o juodukų byloje reikėsi visokio amžiaus tos rasės asmenys ir organizacijos.

Ir vienu, ir kitu atveju valdžios ir teismo organai prie to neramumų išsukimo ar paskatinimo neprisidėjo. Priešingai — jie siekė visomis galimomis legaliomis priemonėmis tuos, tarkime, "išsišokimus" neutralizuoti, nuslopinti, panaikinti. Panašiai elgiamasi kiekviename demokratiname krašte.

Ir štai, kaip netikėtinausias, nuostabiausias demokratinėje santvarkoje iškilo reiškinys, išsukimas ne kokių nors nenuoramų, ne kokių nors riaušinių ar "anarchistinių" elementų, bet Amerikos Vyriausiojo Teismo nuosprendžiui arba įstatymui.

Tas teismas, remdamasis juodosios rasės organizacijų pateiktais reikalavimais (Alabamos ir Arkanzaso valstybėse — šie teismai nebuvo įsileisti juodukai — vyriškis ir mergaitė, į vieną baltosios rasės studentų lankomas mokyklas. Federalinė valdžia tą "boikotą" sulaužė, nes tuose šie teismuose dėl to buvo kilusios riaušės — demonstracijos, kuriose dalyvavo ir tų šiečių gubernatoriai — Walase ir Fabian), 1954 metais išleido įstatymą, kuriuo remiantis, visos valdiškos mokyklos privalo būti integruotos, tai yra visų rasų mokiniai į jas turi būti priimami.

Tais metais, bene būsiu buvęs vinintelis lietuviškų laikraščių bendradarbis, pritarian-

čiai Naujienose savo "Spaudos pabirose" pasisakęs dėl būtinai reikalingos visų mokyklų rasinės integracijos: leisti visų rasų mokiniams mokytis bendrose mokyklose. Dirvoje vienas jų bendradarbis tam paprieštaravo. Visi kiti lietuviški laikraščiai šį klausimą nuleido negirdomis.

Ir šiandien Naujienose paklauso tikrai jiems, bet ne Lietuvių Bendruomenei, turinčiai pareigą rūpintis mūsų kultūriniais ir priaugiančios lietuvių kartos auklėjimo bei švietimo reikalais. Mano supratimu, Lietuvių bendruomenė lengvai gali pasirinkti kurią nors kitą dieną savo veiklai aukų pasirinkti. Kokiu pagrindu remdamesi tie bendruomenininkai lenda ne į jiems priklausančią sritį? Ir kodėl jie nepajėgia tarpusavyje susitarti?

Tuo nuosprendžiu remdamesi, įvairių Amerikos šiečių ar miestų teisėjai išleidžia savo įstatymus, kuriuose pabrėžiama, kad mokyklinio amžiaus vaikai, prieš jų tėvų valią, turi būti vežiojami į tolimas, kur jų gyvenviečių mokyklas, kur mokosi vien juodukai, o iš ten, taip pat autobusais atvežami juodukai mokiniai į mokyklas, kuriose mokosi baltosios rasės moksleiviai. Dėl šitokio idiotiško kvailio teisėjų išleisto įstatymo, šiandien Amerikoje turime tokį didelį žmonių subruzdimą, kuris toli pralenkia Vietnamo karo pasipriešinimo demonstracijas, ir net pralenkia juodukų anais metais vykdytus miestų deginimus, plėšikavimus ir vagystes...

Šitokius teigimus remiu ne iš piršto išlaužtais faktais. Gyvenu pačiame fronto prieš prievartinį "busavimą" — sukuriję — So. Bostone. Ši vietovė kasdien linksniojama visoje Amerikos spaudoje, televizijoje ir radijo. Bet visos tos susižinojimo priemonės paduoda vien bendrą, — ir dažniausiai visiška iškraipytą vaizdą.

Pernai, 1974 metais teisėjas, sakoma — Mass. senatoriaus Edv. Kennedžio parinktas, Garritis išleido įstatymą mokyklų integracijai Bostone įvykdyti. Tam to teisėjo pareidymui priešpriešino visi palietieji: labiausiai Bostono priemiesčių — So. Boston, Roxbury, Dorchesterio ir Hyde Park baltieji gyventojai. Mano turimomis žiniomis, tam pasipriešinimui — privatiniam vaikų vežiojimui pritarė daugelis juodukų tėvų iš Mattapen, Dorchesterio ir, ypač, Roxbury. Bet juodukai tėvai nedrįsta savo nepasitenkinimo viešai pareikšti, baimindamiesi savo vadų nusistatytos linijos: bet kokia kaina sumaišyti juodukus moksleivius su baltaisiais.

1974 metais vykdyta prievartinė "businimo" priemonė, galima turti, buvo bandomoji. Jos eigoje būta nemažai visokių išsišokimų: autobusai, kuriais buvo vežami moksleiviai, tapo apmėtyti akmenimis, tuščiomis gerimų bonkomis ir pūš. Mokyklose įvyko ne vienas susikivirčijimas tarp juodukų ir baltųjų mokinių; ne kartą tie susikivirčijimai virto muštynėmis. Dėl to būta net rimtų su-

žeidimų. Daug abiejų rasų moksleivių buvo suspenduoti — ilgesniam ar trumpesniam laikotarpiui pašalinti iš mokyklų. Nukentėjo ir dalis mokytojų, bandžiusių tas peštynes likviduoti.

Išaukrinti moksleiviai pradėjo į mokyklas slapta gabenti "kautynėms" reikalingų piauamųjų (peilių, į kotus įtvirtintų skutimosi peiliukų) ir duriamųjų ("aispikų", smailių įrankių ir pūš.) "ginklų". To kiems "kontrabandininkams" sukontroliuoti, moksleiviams einant pro mokyklos duris, įvesta detektorinė "tarnyba", apsiginklavusi atitinkamais, metalinius daiktus parodančiais aparatais. Tą "sereną" praeiti privalėjo ir šiemet privalo kiekvienas moksleivis.

(Bus daugiau)

"TEVŲ NAMELIAI BRANGŲS"
(Atkelta iš 4 psl.)
išleistas 1971 m. Vilniuje — Mokytojai.

LB Marquette Parko Apylinkės Valdybos kvietame susirinkime, 1975 — 9 — 5 dieną, Marquette Parko šv. Mergelės Gimimo lietuvių parapijos salėje,

NUTARIMAS
Visapusiškai išsiaiškinus lietuviškos mokyklos vadovėlio "Tėvų nameliai brangūs" klausimą, susirinkimas vienasbalsiai priėmė tokį nutarimą:
a) Vadovėlis "Tėvų nameliai brangūs" išgirta dabartinę okupacinį laikotarpį pavergtoje Lietuvoje. Toks išgyrimas yra klaidinančias mūsų besimokančių jaunimą, nes jis yra neteisingas ir parodytas okupanto propagandos ženkle.
b) Vadovėlis "Tėvų nameliai brangūs" apšmeižia nepriklausomos Lietuvos laikotarpį. Jame sudėtos nuotraukos ir kairės rašiniai jokių būdu neatstovauja nepriklausomos Lietuvos, bet caristinės okupacijos metus.

Dėl to, vadovėlis "Tėvų nameliai brangūs" pasmerkiamas ir negali toliau pasilikti Marquette Parko apylinkės mokyklose. Apylinkės Valdyba yra įpareigojama dėti pastangas, kad tas vadovėlis būtų išimtas. Valdybai duodami įpareigojimai leidžia imtis bet kokių teisėtų veiksmų tam vadovėliui išimti.

Susirinkimas taip pat nori priminti parapijos vadovybei, kad komunistinė propaganda ir nepriklausomos Lietuvos niekinimas neturėtų rasti vietos lietuvių katalikų parapijos mokyklose

Susirinkimo pirmininkas
J. Vaitėnas
Sekretorius
St. Paltaba
1975 - 9 - 5.

Pranešimas
— Žemaitių Kultūros Klubas elini nariu susirinkimas įvyks trečiadienį, spalio 15 d. 1 val. popiet. Gintaro salėje, 2548 W. 69 St. Nariai kviečiami atsilankyti, nes yra daug svarbių reikalų aptarti ir laikas prisiruošti prie rengiamo "bunto party". Po susirinkimo bus vaišės.
Rozė Didžiulienė, rašt.

Šešių Metų Mirties Sukaktis

ZUZANA NORMAL
(Pagal pirmą vyrą Bertulienę)

Jau suėjo šeši metai, kai negaltinga mirtis iš gyvyių tarpo išskyrė mylimą žmoną ir motiną. Gimtą Lietuvoje, šiaurinėje, Žagarės vals., Latvijoje kaime. Amerikoje išgyveno 90 metų.
Mirė 1969 m. spalio mėn. 14 d. Palaidota Lietuvių Tautinėse kapinėse, Chicagoje.
A. Zuzanos Normal giliai tebėra: vyras Antanas, sūnus Casper, dvi dukterys — Eleanor Coelyn, jos vyras Henry bei jų sūnelis ir Wilma Nickon. Lietuvoje mirusios sesers Maliorienės dvi dukterys su seimomis. Kolombijoje Dr. W. Gauris su šeima bei daugelis kitų giminių, draugų bei pažįstamų.
Išleis ramybėje. Mes Tavo niekuomet neužmiršime ir anksčiau ar vėliau pas Tave ateisime.
Giliai tūdi: Vyras, sūnus, dukterys, anūki ir kiti giminės.

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Iš tikrųjų aš būsiu su tavim". — 2 Mozės 3:12.

Šitie žodžiai suteikia labai daug paguodos Dievo žmonėms visur ir visada, kuomet jie stengiasi atlikti kokią nors dalį Viešpaties darbe, klausdami jo pakvietimą ir pildydami jo įsakymus. Jei Dievas yra su mumis ir yra mūsų gynėjas ir Glėbėjas, kas tad gali prieš mus būti? Kaip Mozė turėjo daug klaidų ir trūkumų, taip ir mes turėsime įvairių klaidų, trūkumų ir pasipriešinimų, nes tebeturime patys savo kūno silpnybę ir netobulumą, kurios kartais kenkia ir kliudo mūsų pasistengimui sėkmingai tarnauti Viešpačiui ir tiems, kurie yra jo. Tokiose atsitikimuose reikia nukreipti savo išmąno akis į Tą, kuriam mes tarnaujame ir atsiminti jo pažadą: "Iš tikrųjų aš būsiu su tavim". Taip darydami mes iš tikrųjų nugalėsime.

Visi žino, kad mirtis yra žiauri ir paliečia kiekvieną. Bet kur yra mirtis? Iki to klausimą atsako krynų "Viltis po mirties", kurią gausite nemokamai. Rašykite:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET,
CHICAGO, ILLINOIS 60629.
ŠV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonai: GROvehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWnhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAZEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAKAMŲ VISTA
REpublika 7-8000 REpublika 7-8001

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ.
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIEŠTO DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublika 7-1216

2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

KVIETIMAS DALYVAUTI KONKURSE

Fasaulio I lietuvių inžinierių ir Architektų Sąjungos Centro Valdyba (PLIAS-CV), susitarusi su Prof. Stepono Kairio Paminklui Statyti Vykdomuoju Komitetu (Komitetas), skelbia konkursą a. a. prof. Stepono Kairio paminklui suprojektuoti.

● Komitetas skiria konkurso laimėtojų \$500 (penkis šimtus) JAV dolerių ir \$150 antro tinkamiausio projekto autoriui.

● Konkursas yra atviras visiems, t. y. konkurse gali dalyvauti bet kas, sugebąs paminklo projektą simbolizuoti prof. Stepono Kairio asmenybe.

● Projektas turi atlikti nustatytas taisykles ir būti atsiųstas paštu vėliausiai iki 1976 m. vasario 16 d. žemiau nurodytu adresu.

● Dėl konkurso ir projekto taisyklių ir dėl prof. Stepono Kairio biografinių duomenų prašoma kreiptis į PLIAS-CV narį

inž. Bronių Masioką, 6033 N. Sheridan Rd. 44 M, Chicago, Illinois, 60660 USA Tel. (312) 271-4333.

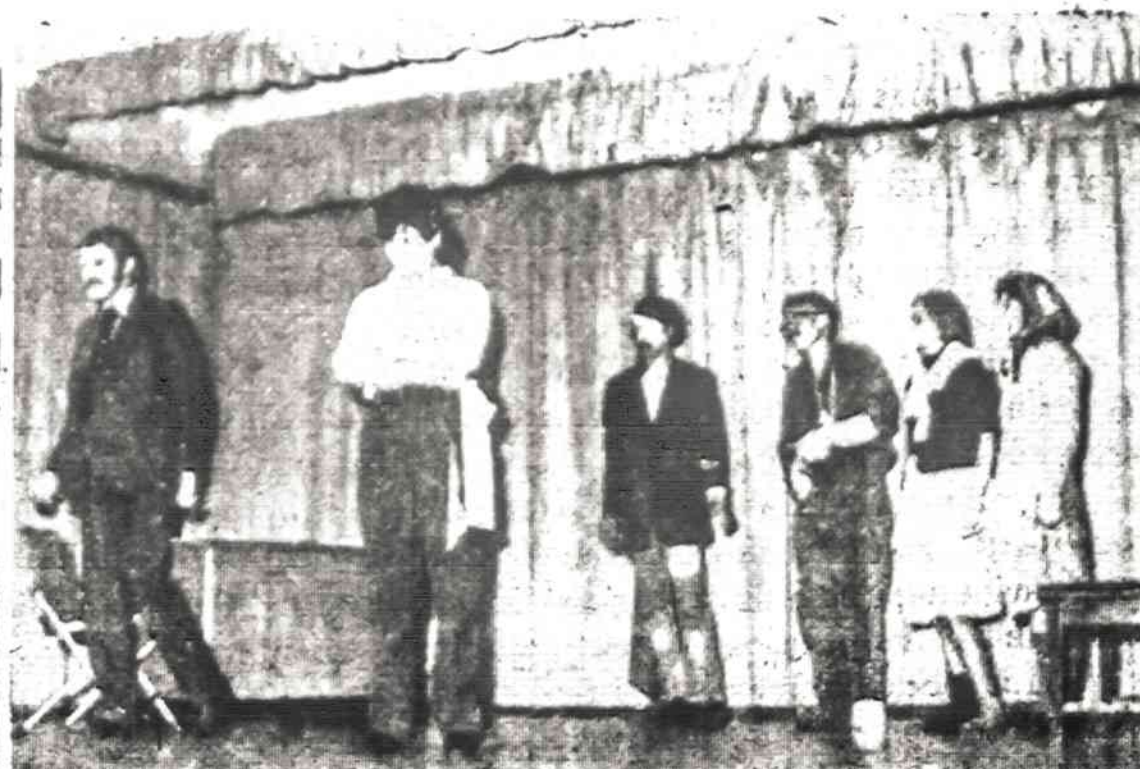
A. A. prof. Stepono Kairio paminklui suprojektuoti konkurso taisyklės

1. Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos Centro Valdyba (PLIAS-CV), susitarusi su Prof. Stepono Kairio Paminklui Statyti Vykdomuoju Komitetu (Komitetas), skelbia konkursą a. a. prof. Stepono Kairio paminklui suprojektuoti.

2. Komitetas skiria konkurso laimėtojų \$500 (penkis šimtus) JAV dolerių ir \$150 antro tinkamiausio projekto autoriui.

3) Konkursas yra atviras visiems, t. y. konkurse gali dalyvauti PLIAS nariai ir ne nariai, architektai, skulptoriai, menininkai ir kiti sugebą paminklo projektą simbolizuoti prof. Stepono Kairio asmenybe.

4. Projektas turi būti atliktas

Cicero Jaunimo vaidintojai: Jonas Platakis, Bronius Bikulčius, Rolandas Zumas, Feliksas Kasperas, Rita Vabalaitytė ir Dana Runimaitė, vaidina Kvirino Runimo "Laisvės Kainą", kurie spalio mėn. 10 dieną vaidina JAV LB (Reg.) Marquette Parko Apylinkės vakare, o spalio mėn. 26 d. vaidina Kenosos Balso parengime.

pagal čia pridėdamas projekto taisykles.

5. Konkurso projektai turi būti atsiųsti paštu 11-am paragrafe nurodytu adresu iki 1976 m. vasario 16 d.

6. Kiekvienas konkurso dalyvis gali pateikti daugiau kaip projektą bei jo variantą.

7. Atsiųsti projektai pasilieka PLIAS-CV nuosavybę, nebus autoriams gražinami ir PLIAS-CV nuožiūra galės būti skelbiami spaudoje ar išstatomi parodoje.

8. Projektus įvertins trys PLIAS-CV ir komiteto atstovai.

9. Konkurso laimėtojai bus paskelbti lietuviškoje spaudoje.

10. Susidarius ypatingoms sąlygoms, Komitetas, į kurį įeina ir prof. Stepono Kairio giminių atstovai, pasilieka sau teisę nepriimti nei vieno projekto ir neskiirti premijų.

11. Dėl konkurso, projekto taisyklių, dėl prof. Stepono Kairio biografinių duomenų bei papildomų informacijų prašoma kreiptis į PLIAS-CV narį inž. Bronių Masioką, 6033 N. Sheridan Rd. 44 M, Chicago, Illinois, 60660 USA. Tel. (312) 271-4333.

Projekto taisyklės

1. A. a. prof. Stepono Kairio paminklas turi simbolizuoti jo asmenybę, jo gyvenimo reikšmę lietuvių tautai ir nepriklausomai, demokratinėi Lietuvos valstybei. Tam simboliui išreikšti paminklo projektuotojai prašomi arčiau susipažinti su prof. Stepono Kairio šakota asmenybe bei jo plaivekla įvairiose srityse.

2. Paminklo metmenys, forma, medžiaga, simboliai bei užrašai šių taisyklių nėra ribojami. Tačiau kiekvienu atveju paminkle

turi būti mažiausiai įrašyta: "Profesorius Steponas Kairys 1878-1964. 1918 m. Vasario 16 d. Lietuvos Nepriklausomybės Akto signataras".

3. Paminklo samata neturėtų viršyti \$12,000 (vylika tūkstančių) JAV dolerių.

4. Paminklas bus statomas Lietuvių Tautinėse Kapinėse (LTK), pietvakariname Chicago's priemiestyje: Lithuanian National Cemetery, 8201 So. Kean Avenue, Justice, Illinois, 60458. Tel. (312) 458-0638. Reikalų vedėjas — Stasys Kaslas.

Kapinių sklypas, skirtas prof. Stepono Kairio paminklui, yra sekijos Nr. 6 pietų rytiniame kampe, šalia T raidės pavidalo asfaltu kelių sankryžos. Sklypas yra apie 30x30 pėdų dydžio.

5. Prof. Stepono Kairio pelenų urna šiuo metu laikoma LTK pastatte, spintoje Nr. 1. Urna yra knygos pavidalo, apie 10 inčų aukščio ir 3 inčų storio ir yra reikalinga apie 6 inčų gilumo nišos. Paminkle turi būti numatyta saugi vieta tai urnai.

6. Projektas turi būti paruoštas viename brėžinyje ne mažesniame kaip 20x30 inčų. Tame brėžinyje turi būti surašytos medžiagos, pastatymo specifikacijos ir duoti šie duomenys:

- a) paminklo perspektyvinis vaizdas,
- b) planas — mastelis $\frac{1}{4}$ "=1'—0" (1:16),
- c) priekinis vaizdas — mastelis $\frac{1}{4}$ "=1'—0" (1:16),
- d) šoninis vaizdas — mastelis $\frac{1}{4}$ "=1'—0" (1:16),
- e) užrašų, simbolių bei ornamentų detalės — natūralaus dydžio.

Brėžinys turi būti tinkamas medžiagų užsakymui ir paminklo pastatymui kapinėse.

Susirinkimo dalyviai gaustais plojimais išreikšė gilią padėką aukotojams, gerasirdžiams ir dosniams.

Balso savanorių armija paskelbė "karą" prieš badavimą, aprangos trūkumą, vaistų nedatekų akupuotoje Lietuvoje, ištremtųjų kacetuose Sibire ir kitur į vargą patekusiems lietuviams. Armijos "kariai" Balso vardu lanko namus. Mielas lietuvi, jeigu į Tavo namus, namų duris, pasibėgs Balso rinkikai — kariai, atidaryki — ne tik namo duris, bet ir savo širdį. Aukoki sulig išgale, nes Jūsų auka nušluostys daugeliui ašaras, prailgins gyvenimą, pasotins išbadėjusį. Su malonumu priimkite rinkėjus ir užjaukite, nes jų ginklai yra meilė, pasišventimas — pagalba lietuviui.

Balso vadovybė palinkėjo visiems pasišventusiems Balso darbe sveikatos, ištvermės, neuilstamo pasiryžimo. Balso vadovybė reiskia nuoširdžią padėką F. Pakel, Čikagos Savings and Loan Ass. bendrovės prezidentei, už vašes, už suteiktą suvažiavimui patalpą, už finansinę ir už visokią kitokią paramą, kurią Balso dažiui susilaukia.

Stasys Patlaba

KOKIŲ ŽUVŲ GALIMA SUGAUTI MICHIGANE

CHICAGO. — Iš patikimų meškeriojų pranešimų apie žuvis Didžiųjų Ežeruose, ypač Michigano ežere, aiškėja, kad žuvinis tie ežerai yra gerokai praturtę. Salmon ir coho lašius šiemet pagauta rekordiniais skaičiais ir svarais visais Wisconsin, Michigano, ir Indianos pakraščiais. Wisconsin valstijoje prie Sheboygen rekordinė joje lašiša svėrė 24 svarus ir 6 uncijas, bet tai tik viena iš daugybės panašių sugautų. Ties R. R. cino pagauta Chinook veislės lašiša svėrė 36 svarus ir 4 uncijas, o prie Waukegan 43 svarų. Chicago srities geriausios meškeriojimo salygos esančios tarp Evanstono ir Waukegano.

WASHINGTON. — Illinois senatorius (Resp.) Charles Percy nusiskundė, kad per ilgai nusistėjusi nedarbo kompensacijos išmokėjimai bedarbiams ir paprastai Darbo sekretoriaus pagreitinti išmokėjimai naujoms aplikantams. "Daugelis amerikiečių, kurie neteko darbo, lieka įstoję biurokratų visiška pamirštai", pasakė Percy.

TRUMP AI

— Derwinski kalbės apie Helsinkį Kongresmanas Edward Derwinski spalio 15 d., 8 val. vak. ALTO būstinėje 2606 W. 63rd St., lietuvių, latvių ir estų spaudos atstovams praneš apie Baltijos valstybių klausimą Washington po Helsinkio konferencijos. Kartu spaudos atstovai bus painformuoti apie ALTO suvažiavimą lapkričio mėn. 22 dieną Chicagoje.

— St. Charles, Illinois, mieste mirė Lietuvos kariuomenės savanoris Andrius Butkūnas (Butkevičius), 8 pulko vadas. Antradienį jis bus laidojamas St. Charles kapinėse. Jis gimė 1890 metų gegužės 1 d. Šiaulių aps., Radviliškio vls., Gražionių vieniemyje. Karo mokyklą baigė Žitomire.

— Norintieji dalyvauti Chicago Lietuvių Sachmatų Klubo individualiose pirmenybėse, t. y., tokiose, kur kiekvienas žais su kiekvienu, prašomi registruotis š. m. spalio 17 ir 24 dienomis Jaunimo Centre žaidimams paskirtoje klasėje (greičiausiai 108 ar 106 toj). Turnyro dalyviai turi būti JAV Sachmatų Federacijos (United States Chess Federation) nariai arba jais tapti registracijos metu. Cl. L. Sachmatų Klubu Valdyba

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIŠ NUSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road. Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS — PARDAVIMAS — VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

3 BUTŲ IR BIZNIO PATALPA, 50 pėdų sklypas, Brighton Parke, Mūrinis namas, nebrangus, reikia skubiai parduoti.

5 PO 5 MŪRINIS — MEDINIS. \$1,100 mėn. Prašo \$50,000, Marquette Parke.

10 BUTŲ MŪRINIS. Nauji įrengimai. Labai geros pajamos. Savininko paskola. Labai geras namas. Reikia skubiai parduoti.

ŠIMAITIS REALTY

Insurance. Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878

NEAR 71st & CALIFORNIA — 2 FLAT BRICK — 5 1/2 rooms. Gas heat. Garage. Evenings and weekends call 925-9028 or 422-5545.

— Praeitame susirinkime nauju Chicago Lietuvių Sachmatų Klubo pirmininku išrinktas Vladas Karpuška, o sekretorium — Aleksandras Zujuas.

6 BUTŲ MŪRAS, naujas gazu šildymas, nauja elektra, alumin. lankai. \$15,000 metinių pajamų. Arti mūsu. \$71,700.

6 KAMB. (expandable) 18 metų mūras ir 2 auto garažas, Marquette Parke. \$23,900.

6 KAMBARIŲ MŪRO NAMAS. 2 auto garažas. Beveik prie Marquette Parko bažnyčios. Jau laisvas. — \$21,000.

2 AUKŠTŲ MŪRAS, puikūs 2x5 kamb. butai ir 2 kamb. sausam beismante, naujas gazu šildymas. Geras garažas. Arti mūsu. \$26,500.

VALDIS REAL ESTATE

2625 West 71st St. Tel. RE 7-7200

BUTŲ NUOMAVIMAS, IVAIRŲS DRAUDIMAI, NAMŲ IR NEKILNOJAMO TURTO PIRKIMAS, PARDAVIMAS.

BALYS BUDRAITIS

BUD'S REAL ESTATE

4369 ARCHER AVE., CHICAGO

TEL. — 254-5554

M. A. ŠIMKUS
Real Estate, Notary Public,
INCOME TAX SERVICE
4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450
Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR

Irengiu mieste ir užmiesty naujus ir perstatau menus visu rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai.

DOMAS ZUKAUSKAS

4444 So. WESTERN AVE.

Chicago, Ill. 60609. Tel. VI 7-3447

HOME INSURANCE

Call Frank Zepolis

3208 1/2 W. 95th St.

GA 4-8654

State Farm Fire and Casualty Company

D E M E S I O

62—80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI

Tiktai \$60 puseičiui automobilio Liability apdraudimas.

Kreipitis:

A. LAURAITIS

4645 So. ASHLAND AVE.

523-8775

A. TVERAS

LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES

Pardavimas ir Taisymas

2646 WEST 69th STREET

Telef.: R.Epublic 7-1941

JEI "NAUJENAS" TU SKAITYSI, TAI IR KITAM PASAKYSI, KAD JOS RASO TIKRĄ TIESĄ — SKLEIDŽIA ŠVIESĄ.

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIEŅOSE"

SU DIDELEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis.

Kietais viršeliais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00

Minkštais viršeliais tik \$2.00

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES.

Kelionės po Europą išpūdiniai. Dabar tik \$2.00

Galima taip pat užsisakyti paštą, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIEŅOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIA NOREIKIENĖ — VYTAUTAS ŽUKAUSKAS

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2737

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.

AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas

Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-2737

3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. • Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Cerifikatai.

V. VALANTINIS

JUBILIEJINIŲ METŲ

NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIEŅOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmūnų ir atliktant būtinas pareigas amžinam lietuviškos spaudos palaikymui skelbiamas Naujųjų platinimo vėjus.

NAUJIEŅOS tvirtai stovi ir kovoja už Lietuvos ir pavergtu lietuvių laisvę, nedomamos ir nesidėdamos į sanderius su okupantais ar jų igaliojiniais.

NAUJIEŅOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras institucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIEŅOS atstovauja tyliąją lietuvių daugumą žiais pasimetimo, retorikos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visiems idomios, naudingos ir reikalingos, net būtinės. Ne veltui, geroje draugijoje girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujiųjų vadovybė ir Vajaus komiteta Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvius pasekti lietuviškos spaudos pirmūnų pavyzdžiais užsiprenumeruojant Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiesiems darbuams ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuošinio lietuviškos reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$30.00, pusel metų — \$16.00, trims mėn. — \$8.50, vienam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$26.00, pusel metų — \$14.00, vienam mėn. — 2.50. Užsieniuose — \$31.00 metams. Susipažinimui siunčiama savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIEŅOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu _____ dol. Naujiųjų prenumeratą, Jubiliejinių vajaus progą paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus progą prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių įsipareigojimų.

PAVARDE IR VARDAS _____

ADRESAS _____

GARSINKITĖS NAUJIEŅOSE